

CHRIST HEALING THE GADARENE DEMONIACS
By Photios Kontoglou

Μτ. 4, 8-10

Πάλι τον παραλαβαίνει ο Διάβολος σε όρος πολύ ψηλό και του δείχνει όλες τις βασιλείες του κόσμου και τη δόξα τους, και του είπε: «Αυτά όλα θα σου τα δώσω, αν πέσεις και με προσκυνήσεις». Τότε του λέει ο Ιησούς: «Πήγαινε Σατανά. Γιατί είναι γραμμένο: Κύριο το θεό σου να προσκυνήσεις και αυτόν μόνο να λατρέψεις».

ΑΡΧΑΙΟΙ ΘΕΟΙ ΚΑΙ ΜΥΘΟΙ

ΨΑΛΜΟΙ 95, 5

«ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν».

Δτ. 32, 17

«Ἐθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ θεοῖς οἷς οὐκ ἤδεισαν καινοὶ πρόσφατοι ἤκασιν οὐδὲ οὐκ ἤδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν».

58. "Οι αρχαίοι παγανιστές δεν ήταν ειδωλολάτρες, όπως τους κατηγορούν οι Χριστιανοί. Δεν ήταν «δούλοι» του θεού. Δεν λάτρευαν την ύλη, αλλά το πρόσωπο που εικονίζει. Αυτή ήταν μια από τις μεγάλες απατεωνιές των Χριστιανών, ώστε να συκοφαντήσουν τον αρχαίο κόσμο. Ειδωλολατρία δεν γνώρισε ποτέ η αρχαιότητα. Η πολυμορφία του θεού δεν συνεπάγεται ειδωλολατρία".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

1) Ο εγκλωβισμός της θεότητας στο άγαλμα γίνεται με ειδική τελετή, την «Καθιέρωσιν» (Διυπετές, 4/1993, τ. 21).

2) Ο Ιάμβλιχος γράφει ότι οι θεοί βάζουν ψυχή σε ορισμένα αγάλματά τους κατασκευασμένα από ανθρώπους, αλλά και οι ίδιοι ρίχνουν από τον ουρανό απεικονήσεις τους που περικλείουν θεία δύναμη (*Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Εκδοτικής Αθηνών Α.Ε., τ. ΣΤ', σ. 513).

3) Κατά την πτώση του Σαράπειου, όταν όλα έδειχναν στους εθνικούς υπερασπιστές του ότι η μάχη είχε χαθεί και οι Χριστιανοί είχαν καταστρέψει τα αγάλματα, ο αρχηγός τους, ο Ολύμπιος τούς διαβεβαίωσε ότι το πνεύμα που βρισκόταν μέσα στα αγάλματα έφυγε για τον ουρανό και μόνο η ανθρώπινη απεικόνισή τους καταστράφηκε (M. Dzielska, *Υπατία η Αλεξανδρινή*, εκδ. Ενάλιος, σ. 154).

4) Ο Νέρωνας είχε ένα αγαλματάκι το οποίο τον πληροφορούσε για τις συνωμοσίες (Σουετώνιου *Nero* 56).

5) Ο θεουργός Μάξιμος, ο φίλος του Ιουλιανού, κάνει ένα άγαλμα της Εκάτης να γελά και ενεργεί ώστε να ανάβουν αυτόματα οι πυρσοί που κρατούσε στα χέρια της (Ευνάπιου, *Βίοι Σοφιστών*, 475).

6) Ο Ηραΐσκος είχε μια τόσο οξεία διαίσθηση ώστε μπορούσε να διακρίνει στη στιγμή ένα «έμψυχο» από ένα «άψυχο» άγαλμα από τα αισθήματα που προκαλούσε (Σουΐδα, λ. *Ηραΐσκος*).

7) ο Στίλπων ο Μεγαρεύς καταδικάστηκε, όταν είπε ότι το άγαλμα της Αθηνάς Παλλάδας δεν είναι θεός· προσπάθησε να ξεφύγει λέγοντας πως «δεν είναι θεός, αλλά θεά», αλλά δεν γλίτωσε την εξορία («"ἄρα γε ἡ τοῦ Διὸς Ἀθηνᾶ θεός ἐστι;" φήσαντος [του Στίλωνα] δέ, "ναί," "αὕτη δέ γε," εἶπεν, "οὐκ ἔστι Διός, ἀλλὰ Φειδίου." συγχωρουμένου δέ, "οὐκ ἄρα," εἶπε, "θεός ἐστιν." ἐν ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον προσκληθέντα (...) καὶ μέντοι τοὺς Ἄρεοπαγίτας εὐθέως αὐτὸν κελεύσαι τῆς πόλεως ἐξελθεῖν»).

8) Πανσανία, *Κορινθιακά*, 2, 7

«Ἐπειτα, ὅπως λεν οἱ Κορίνθιοι, ἡ Πυθία τοὺς ἔδωσε χρησμό να βρουν ἐκεῖνο το δέντρο [απ' ὅπου ο Πενθέας κατασκόπευε τις Μαινάδες] και να το λατρεύουν ισάξια με τον θεό. Από αυτό το δέντρο και γι' αυτό το λόγο ἔφτιαξαν τα ξόανα αυτά».

9) Ο Διογένης έβλεπε τους ανθρώπους να προσκυνάν τα αγάλματα: «θεασάμενός ποτε γυναῖκα ἀσχημονέστερον τοῖς θεοῖς προσπίπτουσαν, (...)» (Διογένης Λαέρτιος, VI, 37). Επίσης, κορόϊδευε ὅσους στέκονταν μπροστά στα αγάλματα και ζητούσαν από αυτά: «ἦται ποτὲ ἀνδριάντα· ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί τοῦτο ποιεῖ, "μελετῶ," εἶπεν, "ἀποτυγχάνειν."» (Διογένης Λαέρτιος, VI, 49). Ο Διογένης επίσης είχε αφιερώσει στον Ασκληπιό κάποιον που κυνηγούσε και χτυπούσε ὅσους ἔκαναν βαθιές μετάνοιες («τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλήκτην, ὃς τοὺς ἐπὶ στόμα πίπτοντας ἐπιτρέχων συνέτριβεν» Διογένης Λαέρτιος, VI, 38), πράγμα που σημαίνει ὅτι οἱ πιστοὶ προσκυνούσαν τα αγάλματα σκύβοντας μέχρι το χῶμα.

10) Οι Αρχαίοι ταύτιζαν την παρουσία του αγάλματος ενός θεού στην πόλη τους με την παρουσία του ίδιου του θεού στην πόλη. «Σε καιρό πολέμου οἱ πολιορκημένοι ἔκαναν κάθε προσπάθεια να τους [= τους πολιούχους θεοὺς] συκρατήσουν. Μερικές φορές ἔδεναν με αλυσίδες το άγαλμα του θεού, για να τον εμποδίσουν να ξεπορτίσει. Άλλες πάλι τον ἔκρυβαν από κάθε βλέμμα, για να μην

μπορέσει ο εχθρός να τον βρει» (Fustel De Coulanges, *Η αρχαία Πόλη*, εκδ. Ειρμός, σ. 239). Είναι αυτονόητο, ότι το άψυχο άγαλμα από μόνο του δεν θα μπορούσε να.. ξεπορτίσει, εκτός κι αν το άγαλμα ήταν έμψυχο, είχε δηλαδή το θεό εντός του. Δηλαδή, θεωρούσαν ότι η θεότητα έφευγε από την πόλη, όταν έφευγε το άγαλμά της. Πράγμα που σημαίνει ότι αυτά ταυτίζονταν μεταξύ τους: το άγαλμα δεν ήταν απλώς η απεικόνιση του θεού· ήταν ο θεός εντός του. Οι Αιγινήτες θέλοντας να κηρύξουν τον πόλεμο στην Επίδαυρο, άρχισαν κλέβοντας δύο αγάλματα πολιούχων θεών αυτής της πόλεως, τα οποία και μετέφεραν στο νησί τους (Ηρόδοτος, 5, 83).

11) Ο ιερέας απαντά στον Οιδίποδα, στην τραγωδία *Οιδίπους τύραννος*, του Σοφοκλή (στ. 411): «δεν είμαι δούλος δικός σου, αλλά του Λοξία» (οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία). Δεν πρόκειται περί ιεροδούλου, αλλά περί ιερέα, που αποκαλεί τον εαυτό του «δούλο του θεού».

12) Πausανία, *Βοιωτικά* (9), 24, 3: «Στην Ύηττο υπάρχει ναός του Ηρακλή, από τον οποίο άρρωστοι είναι δυνατόν να βρουν γιατρεία· η λατρευτική του εικόνα δεν είναι άγαλμα καλλιτεχνικό, αλλά λίθος αργός, όπως συνηθίζονταν τον παλιό καιρό».

Πausανία, *Βοιωτικά* (9), 27, 1: «Οι Θεσπιείς τιμούν ανέκαθεν πιο πολύ απ' όλους τους θεούς τον Έρωτα και έχουν άγαλμά του παλαιότατο, ένα αλάξευτο λίθο».

Πausανία, *Βοιωτικά* (9), 38, 1-2: «Τιμούν [οι κάτοικοι του Ορχομενοί] ιδιαίτερα τους λίθους, οι οποίοι, κατά την παράδοση, είχαν πέσει από τον ουρανό».

Πausανία, *Αττικά* (1), 44, 2: «Μέσα στο παλιό γυμνάσιο, κοντά στις πύλες που λέγονται Νυμφάδες, υπάρχει λίθος σε σχήμα πυραμίδας, όχι μεγάλης. Τον λίθο αυτόν τον ονομάζουν Απόλλωνα καρινόν».

Πausανία, *Αχαϊκά* (7), 22, 4: «[στις Φαρές] πολύ κοντά στο άγαλμα είναι στημένοι λίθοι τετράγωνοι, περί τους τριάντα, που οι Φαρείς τούς λατρεύουν δίνοντας σε καθένα το όνομα κάποιου θεού· στα παλιότερα χρόνια όλοι οι Έλληνες απέδιδαν θεϊκές τιμές σε αλάξευτους λίθους, οι οποίοι είχαν τη θέση των αγαλμάτων».

Πausανία, *Λακωνικά* (3), 22, 1: «Από το Γύθειο απέχει τρία περίπου στάδια ένας άμορφος λίθος, πάνω στον οποίο λένε πως κάθισε ο Ορέστης και θεραπεύτηκε από τη μανία· γι' αυτό ο λίθος ονομάστηκε Ζεύς καππώτας στη δωρική διάλεκτο».

Πausανία, *Λακωνικά*, 22, 12: «(...) όταν ο λαγός τρύπωσε σε μια μυρτιά, (...) τη μυρτιά εκείνη τη λατρεύουν ακόμη και την ονομάζουν Άρτεμιν σωτείρα».

Πausανία, *Βοιωτικά*, 12, 4: «μαζί με τον κεραυνό που ρίχτηκε στον θάλαμο της Σεμέλης έπεσε από τον ουρανό κι ένα κομμάτι ξύλο που ο Πολύδωρος το διακόσμησε με χαλκό και το ονόμασε Διόνυσο κάδμο». Θεοί-κούτσουρα.

Πausανία, *Βοιωτικά*, 40, 11-12: «από τους θεούς οι Χαιρωνείς τιμούν ιδιαίτερα το σκήπτρο που κατά τον Όμηρο έκανε ο Ήφαιστος για το Δία (...) αυτό το σκήπτρο το λατρεύουν ονομάζοντάς το δόρυ. (...) Λένε πως βρέθηκε στα σύνορα της Χαιρώνειας (...). Ναό δεν έχει χτίσει η πόλη για το σκήπτρο, αλλά κάθε χρόνο ο ιερέας το κρατά μέσα σε κάποιο κτίσμα. Θυσίες γίνονται κάθε μέρα». Όχι μόνο θεοποιούσαν φυσικά αντικείμενα αλλά και ανθρώπινα κατασκευάσματα. Πού είναι αυτοί οι Νεοειδωλόατρες, που θα μας πούν πως οι αρχαίοι Ειδωλόατρες θεωρούσαν συμβολικούς και όχι πραγματικούς τους μύθους; Αν οι μύθοι θεωρούνταν συμβολικοί, δεν θα πίστευαν ποτέ ότι ένα (μυκηναϊκό ίσως) σκήπτρο φτιάχτηκε από τον... «συμβολικό θεό» Ήφαιστο.

Με άλλα λόγια, οι Ειδωλόατρες λάτρευαν λιθάρια πεσμένα απ' τον ουρανό (μετεωρίτες), κοτρώνες και πέτρες, τις οποίες ονόμασαν θεούς. Πολλοί θα θυμούνται την ξένη ταινία «Και οι θεοί τρελλάθηκαν», στην οποία ένας Αφρικανός ιθαγενής πολυθειστής εκλαμβάνει ως «θεϊκό δώρο» ένα κουτί Coca-Cola που είχε ρίξει ένας Δυτικός πιλότος απ' το αεροπλάνο του. Ακριβώς τα ίδια πίστευαν και οι εν Ελλάδα Ειδωλόατρες: θεοποιούσαν ό,τι έπεφτε απ' τον ουρανό, μόνο που τότε δεν υπήρχαν πιλότοι να ρίχνουν κοκα-κόλες, αλλά απλώς έπεφταν από μόνοι τους οι μετεωρίτες. Όπου τελικά φαίνεται ότι αυτή η κατά τα άλλα χιουμοριστική ξένη ταινία ανέλυσε σε βάθος την

αποβλάκωση που προκαλεί ο Πολυθεϊσμός. Κι όμως ο Αριστοτέλης γράφει: «Από τους αρχαίους, τώρα, και τους πολύ παλαιότερους έχει κληροδοτηθεί στους μεταγενέστερους υπό μορφή μύθου η παράδοση ότι αυτά [=τα ουράνια σώματα] είναι θεοί (...) Τα λοιπά προστέθηκαν αργότερα ως μυθολογικές περιγραφές, για να εξασφαλίζεται η ευπείθεια του πολύ κόσμου και να γίνεται χρήση τους στους νόμους και προς το κοινό συμφέρον· διότι λένε ότι οι θεοί έχουν ανθρώπινη μορφή ή είναι όμοιοι με μερικά από τα άλλα ζώα» (*Μετά τα φυσικά*, Α', 8 (1074b)).

Παυσανία, *Αρκαδικά* (8), 42, 4: «Το άγαλμα [της Δήμητρας] λένε πως είχε την εξής μορφή: η θεά παριστάνονταν σα μια γυναίκα καθισμένη σε βράχο, η οποία όμως είχε κεφάλι και κόμη αλόγου».

Παυσανία, *Αττικά* (10), 26, 6: «**Για το άγαλμα αυτό [=της Αθηνάς στην Ακρόπολη] υπάρχει η φήμη πως έπεσε από τον ουρανό**»(!). **Κατά τα άλλα οι «ορθολογιστές Νεοπαγανιστές» κοροϊδεύουν την άποψη για αχειροποίητες εικόνες.**

13) Ο Πλούταρχος στο *Περί Ίσιδος και Οσίριδος*, 71 αναφέρει ότι παρά τις απόψεις των φιλοσόφων, οι λάτρες των «θεών» πιστεύουν ότι τα αγάλματα είναι οι θεοί, και όχι η απεικόνισή τους. «Οι παλαιοί εκείνοι άνθρωποι αφελώς ωνόμαζον με τα ονόματα των θεών τα δώρα των θεών, και τα ετιμούσαν ένεκα της ανάγκης των και τα εσέβοντο» (*Περί Ίσιδος και Οσίριδος*, 70 (379b)). «Δια τούτο ορθότατα οι φιλόσοφοι λένουν ότι όσοι δεν μανθάνουν ορθώς την σημασίαν των λέξεων, αυτοί σφάλλονται και εις τα πράγματα, όπως σφάλλονται εκείνοι εκ των Ελλήνων, οι οποίοι, επειδή έμαθον και συνήθισαν να δίδουν το όνομα των θεών εις τα από χαλκόν και μάρμαρον αγάλματα αυτών και εις τας ζωγραφισμένας εικόνας των και όχι να τα ονομάζουν απλώς αγάλματα και αφιερώματα των θεών, κατήντησαν έπειτα να λένουν ασεβώς όχι ο Λάχαρης εξέδωσε την Αθηνάν, ότι ο Διονύσιος εκούρευσε τους χρυσούς βοστρύχους του Απόλλωνος, ο δε Ζευς του Καπιτωλίου εκάη και κατεστράφη εις μίαν πυρκαϊάν κατά τον εμφύλιον πόλεμον. Τιοιουτοτρόπως η εσφαλμένη χρήση των λέξεων τους παρέσυρε και παραδέχονται δοξασίας διεστραμμένας συμφώνως προς τας λέξεις (70 (379cd)).

14) Ο Ηράκλειος «βλέποντας τους Έλληνες να προσφέρουν δώρα στους θεούς είπε "Προσεύχονται στα αγάλματα των θεών σαν να μπορούσαν να τους ακούσουν, ενώ δεν τους ακούνε, δεν δίνουν, όπως και δεν μπορούν να ζητήσουν» (απ. 132)

Αυτά είναι αρκετά παραδείγματα ότι όχι λίγοι Ειδωλολάτρες της αρχαιοτητας θεωρούσαν πως το άγαλμα έχει μέσα στην ύλη του το θεό, ότι μέσα στο άγαλμα κατοικεί ο θεός, κι επομένως δεν λάτρευαν απλώς «τον θεό που απεικόνιζε το άγαλμα», όπως ισχυρίζονται οι Νεοπαγανιστές, αλλά το άγαλμα-θεό. Παρατηρούμε ότι ο Στίλπων, παρ' όλο που αποδέχτηκε πως η Αθηνά είναι θεός, εξορίστηκε επειδή είπε πως το άγαλμα της Αθηνάς δεν είναι θεός! Δηλαδή, ο αθηναϊκός δήμος, οι πολλοί Ειδωλολάτρες που τον εξόρισαν, πίστευαν πως το άγαλμα το ίδιο είναι η θεά Αθηνά. Επίσης, τόσο ο Στίλπων, όσο κι ο Διογένης ο Κυνικός αναφέρουν ότι οι λάτρες των θεών προσκυνούσαν τα αγάλματα. Ο Διογένης μάλιστα ειρωνευόταν μια γυναίκα που έσκυβε πολύ στο άγαλμα ενός θεού, ενώ ο Στίλπων απέφυγε ν' απαντήσει, αν οι θεοί ευχαριστούνται με τις προσευχές και τις προσκυνήσεις. Αντίθετα από τους ισχυρισμούς των Νεοπαγανιστών, τα αρχαία αγάλματα ήταν αντικείμενο προσκύνησης, θεωρούνταν θεοί, και ήταν θαυματουργικά. Αυτά τα πράγματα τα ήξεραν και τα έβλεπαν οι Χριστιανοί, και εξαιτίας αυτών αποκαλούσαν Ειδωλολάτρες τους πολυθεϊστές.

Φυσικά οι αρχαίοι δεν ήταν ανόητοι, ώστε να πιστεύουν ότι η πέτρα ήταν θεός, και άλλωστε οι πιο έξυπνοι (π.χ. Ηράκλειτος ή ο Στίλπων που αρνήθηκε πως το άγαλμα είναι θεός) είχαν καταδικάσει την πρακτική της λατρείας των αγαλμάτων. Ποιοι «αρχαίοι», όμως; Όλοι; Φυσικά όχι. Ορισμένοι από τους φιλοσόφους. Οι υπόλοιποι αρχαίοι, όμως; Απ' όσο τα παραπάνω παραδείγματα δείχνουν, δεν ήταν αρκετά έξυπνοι, ώστε να αποκλείσουν κάτι τέτοιο, και δεν πρέπει να ξεχνάται ότι παγανισμός ήταν η λαϊκή πρακτική κι όχι οι γνώμες των λίγων φιλοσόφων. Στην περίπτωση του Στίλπωνα βλέπουμε πόσο ανιστόρητος είναι ο ισχυρισμός των Νεοπαγανιστών ότι οι γνώμες μεμονωμένων φιλοσόφων συνιστούν απόψεις της «αυθεντικής αρχαιοελληνικής θρησκείας», δηλαδή ότι αρχαία θρησκεία και Φιλοσοφία ταυτίζονται. Ο φιλόσοφος Στίλπων έχει αντίθετη άποψη για το άγαλμα/θεό από αυτήν των Ειδωλολατρών της αρχαιοελληνικής θρησκείας.

Παραθέτουμε και την άποψη του ίδιου του νεοπαγανιστικού *Διυπετούς* (τ. 4, σ. 22-23): «Από ότι εμείς ξέρουμε, υπάρχουν κάποιες καίριες διαφοροποιήσεις πάνω στην αντιμετώπιση των αγαλμάτων, δηλαδή για παράδειγμα, υπήρξαν κι αγάλματα που θεωρούνταν επί γής θεότητες, το ίδιο άγαλμα δηλαδή πλέον και όχι αυτό που απεικόνιζε, πιστευόταν πως είχε πάρει μέσα του αυτή την ενέργεια». Τα σχόλια είναι περιττά.

Δεν είναι τόσο ριζικά αντίθετη με τον εθνισμό η ειδωλολατρία, όπως διαμαρτύρονται οι Νεοπαγανιστές: οι θεοί είναι ενδοκοσμικοί, δηλαδή είναι ή ελέγχουν ή συμβολίζουν τμήματα της φύσης ή πάλι θεοποιούνται ορισμένα τμήματα της φύσεως, είτε ως σύμβολα της υπόλοιπης φύσης είτε όχι. Το άγαλμα ως ύλη είναι τμήμα της φύσης/κόσμου. Έτσι μπορεί να θεοποιηθεί το άγαλμα-πέτρα, ως τμήμα του κόσμου που συγκεντρώνει ή συμβολίζει το θεϊκό στοιχείο της φύσης. Άλλωστε η άποψη των Νεοπαγανιστών, ότι οι θεοί μπορούν να παίρνουν (και παίρνουν) οποιαδήποτε υλική μορφή (δηλαδή, ακόμη και μορφή αγαλμάτος) ενισχύει το χριστιανικό επιχείρημα ότι η λατρεία αγαλμάτων δεν σήμαινε τη λατρεία του προσώπου το οποίο αυτά απεικονίζουν (όπως ισχυρίζονται/δικαιολογούνται οι Ν/Π), αλλά αντίθετα, συνιστούσε λατρεία της ύλης-θεού, αφού ο θεός έχει πάρει τη μορφή του αγαλματος. Πάντως, ειδωλολατρία δεν είναι απλώς η λατρεία αγαλμάτων ως θεών. Οποιαδήποτε θεοποίηση τμήματος της κτίσης είναι ειδωλολατρία.

Η πολυμορφία του θείου συνεπάγεται ειδωλολατρία, διότι το θείο ως όλον και απόλυτο δεν μπορεί να διασπάται. Αν διασπαστεί, τότε είναι πολύ εύκολο να θεωρηθεί θεός κάτι, που, ενώ δεν είναι θεός, θεωρείται «ένα τμήμα» του θεού. Τότε οι πέτρες, τα ζώα, τα ποτάμια, ο αέρας, η φωτιά κ.λπ. γίνονται «θεοί». Η «πολυμορφία» συνεπάγεται μη προχωρημένη σκέψη, δηλαδή αδυναμία να γίνει κατανοητό ότι οι πολλές λειτουργίες του Θείου δεν συνεπάγονται διάσπαση της οντολογικής ενότητας και μοναδικότητάς του, έτσι ώστε αυτό να πρέπει να διασπασθεί σε επιμέρους «θεούς».

Όσο για τον αυτοπροσδιορισμό «Έλληνες Εθνικοί», οι Νεοπαγανιστές δεν μπορούν να φέρουν ούτε ένα κείμενο της ελληνικής αρχαιότητας ή του 4^{ου} μ.Χ. αιώνα, στο οποίο να αποκαλούνται οι αρχαίοι Έλληνες θρησκευτές «Έλληνες Εθνικοί». Για τον 4^ο μ.Χ. αιώνα υπάρχουν οι χαρακτηρισμοί «Έλληνες» ή «εθνικοί» ή «Παγανιστές». «Έλληνες Εθνικοί» δεν υπάρχουν ούτε φυσικά στην κλασσική αρχαιότητα, όπου ούτε το όνομα Έλληνας ούτε το επίθετο εθνικός είχε θρησκευτική σημασία. Ακόμη και το «Εθνικός» οφείλεται στο χριστιανικό «έθνη». Η ονομασία που δίνουν στον εαυτό τους οι Νεοπαγανιστές είναι καθαρά χριστιανικής επινόησης. Εύγε. Εκτός κι αν διαλέξουν το ρωμαϊκό «Δωδεκαθεϊστής», αφού ο όρος «δωδεκάθεο» ανάγεται στην ρωμαιοκρατία κι όχι στην (σύμφωνα με τους ίδιους) «αυθεντική ελληνική εποχή». Ο προσδιορισμός «Πολυθεϊστής», εκτός του ότι δεν υποδηλώνει την ελληνικότητα της θρησκείας τους, είναι σκέτη αερολογία, αφού σύμφωνα με τους ίδιους τους Νεοπαγανιστές (βλέπε κεφάλαιο 49) ο αριθμός των θεών – πολλοί ή ένας – δεν έχει καμμία σημασία. Νεοεποχίτικης και σύγχρονης έμπνευσης, λοιπόν ο αυτοπροσδιορισμός. Δεν υποδηλώνει την ουσία της λατρείας και θρησκείας των ατόμων αυτών, αφού ούτε το/τους θεούς αναφέρει, και δηλώνει απλώς μια (παγκόσμια; Άρα μη ελληνική) θρησκεία που έχει θρησκευτές και στην Ελλάδα (οι εθνικοί της Ελλάδας, κι όχι οι εθνικοί της Αλβανίας) ή κυριολεκτικά σημαίνει Έλληνες το έθνος, χωρίς να υποδηλώνει θρησκεία. Φυσικά δικαίωμα του καθενός να αυτοαποκαλείται όπως θέλει. Αλλά για να έχει κανείς το δικαίωμα αυτό πρέπει να σέβεται το αντίστοιχο δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού των Ορθοδόξων. Οι Νεοπαγανιστές δεν το σέβονται, αφού αποκαλούν τους Χριστιανούς υβριστικά «ναζωραίους», «Γαλιλαίους» και «ιουδαιοχριστιανούς (κατακτητές)». Επομένως αντίστοιχο δικό μας δικαίωμα είναι να τους χαρακτηρίζουμε «(νεο)ειδωλολάτρες», «νεοπαγανιστές», «νεοεποχίτες». Ας διαλέξουν πώς θα φέρονται.

§ 59. "Οι αρχαίοι ελληνικοί θεοί των προγόνων μας ήταν ανώτεροι, γεμάτοι χάρη και ευγένεια, σε αντίθεση με το μοχθηρό, σκοτεινό Γιαχβιά".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι ίδιοι οι αρχαίοι έλεγαν για τους θεούς τους «τὸ θεῖον πᾶν ἔστι φθονερόν

καὶ παραχῶδες» (Ηρόδοτος, 1, 32). Η Πηνελόπη στο ψ 210 της Οδύσσειας λέει «Οι θεοί τις δυστυχίες μᾶς ἔστειλαν». Ο Τρωικός πόλεμος προκλήθηκε ἀπὸ τὸ Δία, ἐπειδὴ αὐτὸς βαριόταν καὶ ἠθέλε νὰ περάσει τὴν ὥρα του εὐχάριστα. Χαρακτηριστικὰ ομιλεῖ ὁ Εὐριπίδης ποὺ εἶναι Ἀρχαῖος Ἕλληνας καὶ γι' αὐτὸ δε μποροῦν νὰ τον κατηγορήσουν οἱ Ἀρχαιολάτρες Παγανιστὲς γιὰ ἀνθελληνισμό, ἀναφερόμενος στὶς πράξεις τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πάνθεου: «αν οἱ θεοὶ κάνουν ἀισχρὲς πράξεις, τότε δὲν εἶναι θεοὶ». Ποιες εἶναι οἱ πράξεις ποὺ ἔχει κατὰ νοῦ ὁ Εὐριπίδης; Εἶναι οἱ κάτωθι, παρμένες ἀπὸ τὸ ἔργο Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη. Εἶναι πράξεις ποὺ, ἀν τὶς ἔκαναν ἄνθρωποι, θὰ τους χαρακτηρίζαμε κατακάθια τῆς κοινωνίας, οποιασδήποτε κοινωνίας, ἀκόμη καὶ ἀρχαίας:

ΖΕΥΣ 1. Θανάτωσε τὴν Κάμπη. Μοιχὸς, πλαγιάζει ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἥρα με τὶς: Θέμιδα, Διώνη, Εὐρυνόμη, Στύγα, Μνημοσύνη, Μῆτι, Λητώ, Εὐάρη, Νιόβη, Ἰώ, Δανάη μεταμορφωμένος σὲ χρυσαφένια οροφὴ, Ἀλκμήνη παίρνοντας τὴ μορφή του ἀνδρὸς τῆς Ἀμφιτρύωνος, τὴν Εὐρώπη με μορφή ταύρου, Σεμέλη, Ἀντιόπη, Καλλιρόη, 7 θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντα, Λήδα μεταμορφωμένος σὲ κύκνο, Αἴγινα. 3. Κυνήγησε νὰ βιάσει τὴν Ἀστερία, ποὺ πνίγεται στὴ θάλασσα. Βασάνισε τὸν Ἰξίωνα ποὺ θέλησε νὰ πλαγιάσει με τὴν Ἥρα. Κρέμασε ἀνάποδα τὴ γυναῖκα τοῦ Ἥρα. Ἐκσφεντόνισε τὸ παιδί του, Ἥφαιστο, σακατεύοντάς τον. Κατάπιε τὸ ἔμβρυο, τὸ παιδί του, τῆς Μήτηδας. Διέταξε νὰ καρφωθεῖ ζωντανὸς ὁ εὐεργέτης τῶν ἀνθρώπων, Προμηθεΐας, καὶ νὰ τὸ τρώει τὸ συκώτι ἓνας αετὸς. Θανατώνει τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς αἰτία, με κατακλυσμὸ. 10. Κατακεραύνωσε ὁλόκληρη πόλη, ποὺ ἔκτισε ὁ Σαλμωνεύς. 11. Σκότωσε τοὺς Κούρητες ποὺ τον ἀνέθρεψαν ὡς βρέφος. Κατακεραύνωσε τὸν Καπανέα. Κατακεραύνωσε τὴ Σεμέλη. Βιάζει τὴν παρθένα ἰέρεια τῆς Ἄρτεμις, Καλλιστώ. Βιάζει τὴν Ἡλέκτρα. Κατακεραυνώνει τὸν Ἀσκληπιὸ ποὺ βοηθοῦσε τοὺς ἀνθρώπους. Κατακεραύνωσε τὸν Ἴδα. Παιδεραστής τοῦ Γανυμήδη. Δεχόταν ἀπὸ τὸν Βούσιρι ἀνθρωποθυσίες.

Μια γενοκτονία ἐναντίον ὁλόκληρης πόλης / Ἐγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητας/ Παιδεραστία / Δύο βιασμοί, μια ἀπόπειρα βιασμοῦ / Ἐφτά φόνοι (ἐνὸς ἀγέννητου) / κακοποίηση συζύγου/ κακοποίηση τέκνου/ Κατὰ συρροήν ἐξαπάτηση συζύγου / Πρόκληση σωματικῆς βλάβης.

ΗΡΑ 1. Σκότωσε τὴν Σίδη, γυναῖκα τοῦ Ὠρίωνα. Ρίχνει τρέλλα στὸν Ἀθαμὰ καὶ σκοτώνει τὰ παιδιά του. Ρίχνει τρέλλα στὸν Ἡρακλή. Ρίχνει τρέλλα στὸν Ἰνώ καὶ Ἀθάμαντα. Ρίχνει μανία στὸ Διόνυσο. 6. Ἐστειλε ἀνεὺ αἰτίας τὴ Σφίγγα ποὺ ἔτρωγε τοὺς Θηβαίους.

Τουλάχιστον δύο φόνοι ἀμεσοί, πρόκληση ψυχικῆς βλάβης, ἠθικὴ αὐτουργία γιὰ τὶς δεκάδες ἀνθρωποφαγίες τῆς Σφίγγας.

ΑΠΟΛΛΩΝ

1. Σκότωσε τὸν ὁμοφυλόφιλο ἐραστή του, Υἰάκινθο. Σκότωσε τὸν δράκο τῶν Δελφῶν. Σκότωσε τὸν Τιτύο, γιὸ τοῦ Δία καὶ Εὐάρης. Σκότωσε τὸ Μαρσύα, γδέρνοντάς τον ζωντανό. Ἐστειλε λοιμικὴ στὸ Λαομέδοντα. Σκότωσε τοὺς γιους τῆς Νιόβης. Σκότωσε τὴν Κορωνίδα. Σκοτώνει τοὺς Κύκλωπες.

Μόνον 6 φόνοι γιὰ τὸ θεὸ τοῦ φωτός. Καὶ φυσικά, συμβολικὴ παιδεραστία. Μήπως νὰ τον κάνατε «θεὸ τῶν ἐκδορέων»; ἔχει ταλέντο, ὁ θεός.

ΕΡΜΗΣ 1. Σκότωσε τὸν Ἰππόλυτο. 2. Σκότωσε τὸν Ἄργο. Βίασε τὴν Ἀπημοσύνη. Κλέβει τὶς ἀγελάδες τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ Ἀπόλλωνα.

Κλέφτης, δύο φορές φονιάς, βιαστής.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ 1. Τιμωρεῖ τὶς Λήμνιες νὰ βρωμάνε. Ἐκανε τὴ Σμύρνα νὰ ἐρωτευτεῖ τὸν πατέρα τῆς.

Συμβολικὰ βρωμύλες οἱ Λήμνιες.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ 1. Μοιχὸς, πλάγιασε με τὴν Ἰφιμέδεια, τὴν Ἀμυμώνη. Ὁμοφυλόφιλος, ἐραστής τοῦ Πέλοπα. Τύφλωσε τὸ Φινέα. Ἐστειλε θαλασσινὸ τέρας ποὺ ἔτρωγε ἀνθρώπους. Σκότωσε τὸν Ἐρεχθέα.

Κερατὰς, παιδέρας, φονιάς, βασανιστής.

ΑΡΤΕΜΗ1. Σκότωσε των Ωρίωνα. Σκότωσε τον Γρατίωνα. Σκότωσε τον Ωτο και τον Εφιάλη. Σκότωσε τις κόρες της Νιόβης5. Σκότωσε τον Άδωνι με κάπρο.

Έξι φόννοι τουλάχιστον.

ΑΘΗΝΑ1. Έγδαρε ζωντανό τον Πάλλαντα. Τύφλωσε τον Τειρεσία.

Μήπως ήταν εκδορείς οι Ολύμπιοι;

ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Σκότωσε τον Αλκυονέα. 2. Σκότωσε τον Πορφυρίωνα. Κάρφωσε με βέλος στο μάτι τον Εφιάλη. Σκότωσε τα παιδιά του Νηλέα. Ομοφυλόφιλος, εραστής του Ύλα. Ομοφυλόφιλος, εραστής του Αβδηρου, γιου του Ερμή. Σκότωσε το Λίνο. Έκοψε των απεσταλμένων του Εργίνου τα αυτιά και τις μύτες.9. Σκότωσε τον Εργίνο.10. Έριξε τα παιδιά του στη φωτιά. Έριξε στη φωτιά τα παιδιά του Ιφικλή. Σκότωσε τον Ευρυτίωνα. Σκότωσε τους γιους του Μίνωα. Σκοτώνει την Ιπολύτη. Σκότωσε τον Σαρπηδόνα, γιο του Ποσειδώνα. Σκότωσε τους Πολύγονο και Τηλέγονο.17. Σκότωσε τον Ευρυτίωνα. Σκότωσε τον Ιαλεβίωνα και τον Δέρκνο, γιους του Ποσειδώνα.19. Σκότωσε τον Έρικο.20. Σκότωσε τον Ανταίο. Σκότωσε το Βούσιρι. Σκότωσε τον Αμφιδάμαντα. Σκότωσε τον Ημαθίωνα. Σκότωσε τον Ίπιτο. Λήστεψε τον τρίποδα των Δελφών. Σκότωσε τον Συλέα. Σκότωσε την Ξενοδίκη. Σκότωσε τον Λαομέδοντα και τα παιδιά του.29. Σκότωσε τον Ευρύπυλο, γιο του Ποσειδώνα.31. Σκότωσε τον Αυγεία και τα παιδιά του. Σκότωσε τον Νηλέα. Σκότωσε τον Ιπποκόωντα. Μοιχός, πλάγιασε με την Αυγή, Αστύοχη, τις 50 θυγατέρες του Θέσπιου. Σκότωσε τον Εύνομο, την ώρα που του έχυνε νερό στα χέρια του. Σκότωσε τον Κόρωνο. Σκότωσε τον Λαογόρα μαζί και τα παιδιά του. Σκότωσε τον Κύκνο, γιο του Άρη.39. Σκότωσε τον Αμύντορα.40. Σκότωσε τον Εύρυτο και τα παιδιά του. Εκσφεντόνισε το Λίχα.

Σαράντα ένας (!!) φόννοι (συμβολικοί, βεβαίως..), μια ληστεία, παιδεραστία, βασανισμοί.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ1. Σκότωσε τον Εύρυτο με θυρό. 2. Ρίχνει μανία στο Λυκούργο. Ανάγκασε τις Θηβαίες να αφήσουν τα σπίτια τους. Έκανε τις Αργείες τρώνε τις σάρκες των βρεφών τους.

Φόνος, πρόκληση ψυχικής βλάβης, ηθική αυτουργία στη δολοφονία εκατοντάδων μικρών παιδιών.

ΚΡΟΝΟΣ

1. Κόβει τα γεννητικά όργανα του πατέρα του. Φυλακίζει τα αδέρφια του στον Άδη Αιμομίκτης, παντρεύεται την αδερφή του, Ρέα. Καταπίνει τα παιδιά του.

Πρόκληση σωματικής βλάβης, αιμομιξία, παιδοκτονία.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ1. Σκότωσε τον Μίμαντα με πυρωμένο σίδηρο. Επιχείρησε να βιάσει την Αθηνά.

ΟΥΡΑΝΟΣ1. Έδεσε και πέταξε τα παιδιά του στα Τάρταρα.

ΓΑΙΑ1. πείθει τα παιδιά της να επιτεθούν στον πατέρα τους.

Είναι κυριολεκτικά τυχεροί οι Νεοπαγανιστές, διότι οι αλεξανδρινοί φιλόλογοι αφαίρεσαν εκατοντάδες άλλες αισχρές πράξεις των θεών, για να ωραιοποιήσουν τους μύθους. Αλλά κι αυτά αρκούν. Πράγματι, καταντά αστεία αυτή η αναφορά εκ μέρους των Νεο-Δωδεκαθεϊστών σε αποτρόπαιες πράξεις που περιγράφονται της Π.Δ. με σκοπό να αποδειχθεί «ανίερο βιβλίο». Οι Χριστιανοί είναι ολοφάνερο ότι πιστεύουν στην αλήθεια των περιγραφόμενων γεγονότων, αλλά δεν πιστεύουν τα ίδια τα γεγονότα ως εντολές για τους ίδιους και τη ζωή τους. Πιστεύουν στο Θεό της Π.Δ. και στις ηθικές εντολές του, κι όχι στο τί κάνει ο Α ή ο Β, όποιοι κι αν είναι αυτοί. Έτσι κι αλλιώς, οι κατηγοροί αυτοί αντιφάσκουν: από τη μία κατηγορούν την Π.Δ. ως «εθνικιστική», δηλαδή ότι δήθεν ωραιοποιεί τις πράξεις των Εβραίων, κι από την άλλη διαμαρτύρονται για την εκ μέρους της Π.Δ. ειλικρινή παράθεση όλων των πράξεων και γεγονότων, καλών και άδικων, που διαπράττουν οι Εβραίοι. Δε γίνεται να υποστηρίζεις και τα δύο! Αν ήταν εθνικιστικό βιβλίο, θα αποκρύβονταν οι κακές πράξεις των Εβραίων και δεν θα υπήρχαν αντιεβραϊκά κατηγορητήρια. Από πού κι ως πού ένα «ιερό βιβλίο» πρέπει να αποσιωπά γεγονότα ανθρώπων (δηλαδή ατελών όντων) ώστε να είναι «ιερό»; Η μισή αλήθεια, λοιπόν, συνιστά «ιερότητα»; Μάλλον ψευτιά συνιστά. Αντί

να κάνουν συγκρίσεις μεταξύ ενός Τέλειου Θεού και φονιάδων, κλεφτών, μοίχων «θεών», θα πρεπε να εξηγήσουν οι λάτρεις των «θεών», γιατί υπάρχουν τόσες αρχαίες αναφορές για ανθρωποθυσίες προς τιμή των Ελλήνων Θεών στην αρχαία Ελλάδα;

Στην αρχαία Ελλάδα από ότι καταλαβαίνουμε από την αρχαία ιστορία και από την μυθολογία, γίνονταν ανθρωποθυσία κάθε φορά πριν από κάθε εκστρατεία. Στο φρούριο της Ιθώμης θυσιάστηκαν από τον Αριστομένη του Μεσσηνίου εις τον Δία 300 άνδρες, στην Πέλλα της Θεσσαλίας θυσίαζαν ανθρώπους στον Κένταυρο Χείρωνα και στον Πηλέα. Κατά τον Πausανία ο Λυκαίος Ζεύς εν Αρκαδία δέχονταν ανθρώπινα θύματα και στην εποχή του. Στα χρόνια του Κικέρωνα όπως αυτός βεβαιώνει, οι Παγανιστές πιστοί απέθεταν τάματα μπροστά σε εντόστια αγοριών σφαγμένων προς τιμή των θεών. Επί Ιούλιου Καίσαρα οι Εθνικοί ιερείς του Άρεως θυσίαζαν 2 άνδρες κάθε έτος στο πεδίο του Άρεως. Κατά την εορτή των εφεστίων (Iares) παγανιστικών θεοτήτων οι Ρωμαίοι Εθνικοί θυσίαζαν παιδιά και αργότερα ανδρείκελα. Ο Ερεχθώς θυσίασε τις κόρες του στους υποχθόνιους θεούς για να δώσει νίκη στους Αθηναίους. Ο Θεμιστοκλής θυσίασε 3 Πέρσες αιχμαλώτους. Ο Σουΐδας αναφέρει ότι την λέξη «κάθαρμα» την είχαν στην Αθήνα για τους εγκληματίες που τους έστεφαν σαν βόδια και πρόβατα και που στεφανωμένους τους οδηγούσαν σε βράχια όπου τους κατακρήμιζαν σε τόπο θυσίας. Στην Σπάρτη τελούνταν ανθρωποθυσίες προς την Ταυροπόλο Αρτέμιδα μέχρι που τις κατάργησε ο Λυκούργος. Στην Τένεδο και στην Χίο, κατακρήμιζαν ανθρώπους προς τιμή του Διονύσου. Οι Φωκαείς έριχναν ανθρώπους εις την φωτιά της Ταυροπόλου Αρτέμιδας. Οι Λέσβιοι θυσίαζαν ανθρώπους στον Διόνυσο και οι Κρήτες στον Δία. Στην Κρήτη, κοντά στην κωμόπολη Αχαρνές, στη θέση Ανεμοσπηλιά βρέθηκε μινωικός ναός που μέχρι σήμερα είναι ο μοναδικός γνωστός. Καταστράφηκε το 1700 π.Χ από σεισμό ενώ οι αρχαιολόγοι από τις ανασκαφές διαπίστωσαν ότι ήταν λατρευτικός βωμός όπου γινότουσαν ανθρωποθυσίες. Στην Άλο της Μαγνησίας (Θεσσαλία) γινότουσαν ανθρωποθυσίες στο ιερό της Άλου, τα ναό του Λαφυστίου Διός. Ο Απόλλωνας της Λευκάδας χαιρόταν με τις ανθρωποθυσίες που τελούνταν με ρίψη στα βράχια. Προς τιμήν του Αγωνίου Διονυσίου τελούνταν θυσίες στον Ορχομενό της Βοιωτίας. Από τους αρχαίους τελούνταν θυσίες και κατά τις κηδείες και σκοπό είχαν την εξιλέωση της παροργισμένης σκιάς του εν πολέμω πεθαμένου και την ικανοποίηση και εκδίκηση των επιζώντων οικείων αυτού. Ένα τέτοιο παράδειγμα ανθρωποθυσίας μας δίνει ο Όμηρος για την κηδεία του Πάτροκλου εις την οποία θυσιάστηκαν αιχμάλωτοι πολέμου. Εις την μυθολογία πάλι έχουμε πάλι την ίδια μεθοδολογία για τον εξευγενισμό των θεών. Ο Τερεσίας έδωσε εντολή εις τον Κρέοντα να θυσιάσει τον υιό του Μενουκέα. Τέλος, κατά την «ημέρα του Αίματος» οι πιστοί της θεάς Κυβέλης, που με τη μουσική και το χορό περιέρχονταν σε κατάσταση θρησκευτικής μανίας, ξέσκιζαν τις σάρκες τους με μαχαίρια και τέλος αυτοευνουχίζονταν μ'ένα πυρόλιθο.

Τα περισσότερα από τα παραπάνω στοιχεία είναι από την 30 τόμων «Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια» του Π. Δρανδράκη. Επίσης η 12 τόμων «Σύγχρονος Εγκυκλοπαίδεια» του Ελευθερουδάκη γράφει τα εξής: «(...). Εν τη ιστορία των μετέπειτα χρόνων απαντώνται ενιαχού εν τη λατρεία ωρισμένων θεοτήτων ανθρωποθυσία, ως εν τη λατρεία του Λυκαίου Διός, της Αρτέμιδος Ορθίας και Ταυροπόλου, του Απόλλωνος εν Λευκάδι, εκ δε πολλών ιεροτελεστιών των μεταγενεστέρων χρόνων μετ' ασφαλείας εικάζεται ότι το πάλαι συνεδέοντο μετ' ανθρωποθυσιών. Ανθρωποθυσία ετελούντο επίσης (..) και υπό των Ρωμαίων. Ο Οκταβιανός διέταξε να θυσιάσωσιν επί του Βωμού του Καίσαρος 300 ανθρώπους, ο δε Πομπήιος να ρίψωσιν εις την θάλασσαν ανθρώπους εις θυσίαν τω Ποσειδώνι. Κατά τον Πορφύριον, αι θυσίαι ανθρώπων έπαυσαν μόνον επί αυτοκράτορος Αδριανού (αλλ' εν τούτοις γνωρίζομεν ότι ακόμη επί των ημερών αυτού τούτου του συγγραφέως, τω 280, ετελέσθησαν τοιαύται θυσίαι) κατά δε τον Λακτάντιον, εν τοις χρόνοις του αυτοκράτορος τούτου εθυσιάζετο κατ' έτος άνθρωπος τω Λατίω Διί».

Το «Νεώτερον Εγκυκλοπαιδικόν λεξικόν του Ήλιου» αναφέρει τα εξής: «(...). Απαντώμεν ανθρωποθυσίας επίσης εις την Μεσσηνίαν, εις την Πέλλην της Θεσσαλίας, εις την Αρκαδίαν, εις την οποίαν ο Ζευς εδέχετο ανθρώπινα θύματα και μετά την εμφάνισιν του Χριστιανισμού. Αλλά και εις την Σπάρτην θα απαντήσωμεν το έθιμον της ανθρωποθυσίας (ένθα κατήργησεν αυτό ο Λυκούργος) και εις την Λέσβον, την Κρήτην, την Τένεδον, και την Χίον και εις όλας εν γένει τας

νήσου της Μεσογείου, εις τας οποίας διεδόθη δια των Φοινίκων. Ανθρωποθυσίας ωσαύτως θα εύρωμεν και εις την Φώκαιαν και την Μασσαλίαν και τας Αθήνας, εις τας οποίας το έθιμον παρέμεινε κατά τους ιστορικούς χρόνους υπο την κεκαλυμμένην μορφήν της εμφανίσεως ως εξιλαστηρίων θυμάτων των εις θάνατον καταδικαζομένων κακούργων. Εις την Ρώμην καθ' όλους τους αιώνας διτηρήθη το έθιμον της ανθρωποθυσίας, οι δε πατέρες της Εκκλησίας βεβαιώνουν ομοφώνως ότι το ανθρώπινον αίμα αξηκολούθη να ρέει εις την Ρώμην προ του ειδώλου του Διός ακόμη και κατά τον 4^ο μ.Χ. αιώνα. (...))».

Η εγκυκλοπαίδεια «Πάπυρος Λάrous Μπριτάννικα» αναφέρει «(..) Στον Τάφο του Φιλοποιμένος θυσιάζονται Μεσσήνιοι αιχμάλωτοι (183 π.Χ.). Κορυφαία θέση έχει η θυσία βρέφους επάνω στο βωμό του Λυκαίου Διός στην Αρκαδία, κατά την οποία ακολουθούσε διανομή και βρώση των ψημένων τεμαχίων του θυσιασθέντος βρέφους. Ο Λυκούργος δια νόμου κατάργησε τις ανθρωποθυσίες που γίνονταν στη Σπάρτη προς τιμήν της Αρτέμιδος. Στη Χίο και τη Λέσβο αναφέρονται συχνές ανθρωποθυσίες που γίνονταν κάθε χρόνο για να τιμήσουν τον Δία και τον Διόνυσο(...))».

Η εγκυκλοπαίδεια «Υδρία» αναφέρει: «(..)Υπάρχουν αρκετές μαρτυρίες για ανθρωποθυσίες στην Αρχαία Ελλάδα. Τα κυριότερα κέντρα ανθρωποθυσιών ήταν: Στο Λύκιο όρος της Πελοποννήσου όπου το ιερό του Λύκιου Δία. Εδώ οι ανθρωποθυσίες συνεχίστηκαν ως τον 3ο μ.Χ. αιώνα. Επίσης ανθρωποθυσίες πρέπει να γίνονταν και στο ιερό των μεγάλων θεοτήτων (Δήμητρας και Κόρης) στην περιοχή της Ανδανίας Μεσσηνίας. Στο Λαφύστιο όρος κοντά στο βοιωτικό Ορχομενό, όπου συνεχιζόταν ως τα χρόνια των Περσικών πολέμων. Στη Θεσσαλία αναφέρονται ανθρωποθυσίες προς τιμήν του Διόνυσου. Προς τιμή του Διόνυσου γίνονταν ανθρωποθυσίες στην Τένεδο και στη Χίο και στην Φώκαια προς τιμήν της Ταυροπόλου Άρτεμης. (...). Περιπτώσει ανθρωποθυσιών αναφέρονται και στους Ρωμαίους. Έτσι, στη γιορτή των εφεστίων θυσιάζαν παιδιά και αργότερα τα αντικατέστησαν με ανδρείκελα. Οι Εστιάδες γκρέμιζαν ανθρώπους από τον Τίβερη ποταμό. Ο αυτοκράτορας Κόμμοδος θυσίασε με τα ίδια του τα χέρια άνθρωπο στον Μίθρα. (...). Ο αυτοκράτορας Ηλιογάβαλος θυσίαζε παιδιά κατά το πρότυπο των συριακών ανθρωποθυσιών». Επειδή οι αρχαιολόγοι/Νεοπαγανιστές αμφισβητούν τα άνωθι στοιχεία, παραθέτουμε μερικές μόνο αρχαίες περιγραφές ανθρωποθυσίας. Όπως έχουμε δει, ανθρωποθυσίες στον ελλαδικό χώρο γίνονταν τουλάχιστον ως τα αρχαϊκά χρόνια, αφού ο Λυκούργος είναι αυτός που τις αντικατέστησε με μαστίγωμα (συχνά έως θανάτου). Υπάρχουν άνω των εκατό αυτούσιες αναφορές σε ανθρωποθυσίες σε αρχαιοελληνικά κείμενα (δες *Human sacrifice in ancient Greece*, του D. Hughes, 1991).

Πλούταρχου, *Θεμιστοκλής*, 13 «Ενώ ο Θεμιστοκλής προσέφερε κοντά στη ναυαρχίδα θυσία, του έφεραν τρεις αιχμαλώτους, οι οποίοι ήταν ωραιότατοι και στολισμένοι μεγαλοπρεπώς (...) Όταν τους είδε ο μάντης Ευφραντίδης, επειδή εκείνη την ώρα υψώθηκε από τα ιερά μεγάλη και λαμπρή φλόγα, ταυτόχρονα δε κάποιο φτέρνισμα από τα δεξιά έδωσε το σημάδι, τον συμβούλευσε να αρχίσει από τους νέους αιχμαλώτους και αφού προσευχηθεί, να τους θυσιάσει όλους στον Ωμηστή Διόνυσο. Έτσι, είπε, θα εξασφαλιστεί στους Έλληνες η νίκη συγχρόνως και η σωτηρία. (...) Και ο Θεμιστοκλής εξεπλάγη, (...) αλλά το πλήθος άρχισε με ομαδικές φωνές να επικαλείται τη βοήθεια του θεού, ωδήγησε βιαίως τους αιχμαλώτους στο βωμό και επέβαλε να εκτελεστεί η θυσία, όπως συμβούλευσε ο μάντης. Αυτά τα διηγείται εκ των ιστορικών ο Φανίας ο Λέσβιος, ο οποίος ήταν φιλόσοφος και όχι άπειρος στα ιστορικά ζητήματα».

Παυσανία, *Αρκαδικά*, 38, 7 «Στο βωμό αυτόν προσφέρουν μυστική θυσία στον Λύκαιο Δία. Δεν είχα όμως καμμιά διάθεση να ερευνήσω σχετικά με αυτή τη θυσία. Ας μείνει όπως είναι κι όπως ήταν από την αρχή».

Παυσανία, *Βοιωτικά*, 8, 2 «Υπάρχει και ναός του Αιγοβόλου Διόνυσου` (...) Αμέσως μετά το φόνο έπεσε σ' αυτούς επιδημία. Για να θεραπευτούν έφτασε σ' αυτούς χρησμός από τους Δελφούς να θυσιάζουν στο Διόνυσο παιδί στην ακμή της ηλικίας του(...)» («καί σφισιν άφίκετο ίαμα έκ Δελφών τῷ Διονύσῳ θύειν παῖδα ώραῖον»).

Παυσανία, *Μεσσηνιακά* 19, 3 «Προσέφερε στον Ιθωμάτα Δία τη θυσία που ονομάζουν εκατομόφονα. Αυτή είναι αρχαιότερη την προσέφεραν εκείνοι οι Μεσσήνιοι που σκότωσαν εκατό εχθρούς. Λένε ότι και αργότερα προσέφερε τρίτη θυσία στη διάρκεια των επιδρομών».

Παυσανία, *Μεσσηνιακά*, 9, 4 Ο χρησμός του Απόλλωνα στον Αριστομένη και τους Μεσσήνιους που βρίσκονταν σε δύσκολη θέση, τον 8^ο αι. π.Χ. ενώ πολεμούσαν τους Λακεδαιμόνιους ήταν ο εξής:

«κόρην ἄχραντον νερτέροισι δαίμοσι, κλήρω λαχοῦσαν Αἰποτιδῶν ἀφ' αἵματος, θυηπολεῖτε νυκτέροισιν ἐν σφαγαῖς. ἦν δὲ σφαλῆτε, καὶ παρ' ἄλλοίου τότεθύειν, δίδοντος ἐς σφαγὴν ἔκουσίως.»

Δηλαδή: «Αμόλυντη παρθένα στους θεούς τού Κάτω Κόσμου/ που κληρώθηκε από το αίμα των Αιπυτιδών/ να θυσιάσετε σε νυχτερινή τελετή./ Αν κάνετε λάθος, από άλλο αίμα/ να θυσιάσετε, που όμως θεληματικά θα δοθεί για θυσία». Η θυσία έγινε.

Παυσανία, *Αχαϊκά*, 19, 4: «Η πόλη κατέφυγε στο μαντείο των Δελφών (...) και ήρθε χρησμός και υτούς τους δύο να θυσιάσουν στην Άρτεμη, αλλά και κάθε χρόνο να θυσιάζουν στη θεά ένα νέο και μια νέα παρθένο που θα υπερτερούσαν στην ομορφιά».

Πλουτάρχου, *Φιλοποιμήν*, 21 «...ενταφιάστηκε [ο Φιλοποιμήν] με μεγάλες τιμές και γύρω από τον τάφο του θανατώθηκαν με λιθοβολισμό οι Μεσσήνιοι αιχμάλωτου».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 27, 1 «Ἄφ' οὗ μέχρι τοῦ νῦν οὐκ ἐν Ἀρκαδία μόνον τοῖς Λυκαίοις, οὐδ' ἐν Καρχηδόνι τῷ Κρόνῳ, κοινῆ πάντες ἀνθρωποθυτοῦσι, ἀλλὰ κατὰ περίοδον τῆς τοῦ νομίμου χάριν μνήμης ἐμψύλιον ἀεὶ αἷμα ραίνουσιν πρὸς τοὺς βωμούς, καίπερ τοῖς παρ' αὐτοῖς ὀσίας ἐξειργούσης τῶν Ἱερῶν, τοῖς περιρραντηρίοις κηρύγματι, εἴ τις αἵματος ἀρθμείου μεταίτιος».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 54, 2 «**Ἐθύετο** γὰρ καὶ ἐν Ρόδῳ μηνὶ Μεταγειτνιῶν, ἕκτη ἰσταμένου **ἄνθρωπος** τῷ Κρόνῳ».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 54, 3 «Ἐν δὲ τῇ Σαλαμῖνι, πρότερον δὲ Κορωνίδι ὀνομαζομένη, μηνὶ κατὰ Κυπρίους Ἀφροδισίῳ **ἐθύετο ἄνθρωπος** Ἀγραύλῳ τῇ Κέκροπος καὶ Νύμφης Ἀγραυλίδος».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 55, 3 «**Ἐθύον** δὲ καὶ ἐν Χίῳ τῷ Ὠμαδίῳ Διονύσῳ **ἄνθρωπον** διασπῶντες, καὶ ἐν Τενέδῳ, ὡς φησὶν Εὐέλπις ὁ Καρύστιος».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 55, 4 «Ἐπεὶ καὶ Λακεδαιμονίους φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος τῷ Ἄρει **θύειν ἄνθρωπον**».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 56, 1 «Φοινικες δὲ ἐν ταῖς μεγάλαις συμφοραῖς ἢ πολέμων ἢ λοιμῶν ἢ αὐχμῶν **ἔθυον τῶν φιλότων τινὰ** ἐπισηφίζοντες Κρόνῳ, καὶ πλήρης δὲ ἡ Φοινικικὴ ἱστορία τῶν θυζάντων, ἦν Σαγχουινιάθων μὲν τῇ Φοινίκων γλώττῃ συνέγραψεν, Φίλων δὲ ὁ Βύβλιος εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν δι' ὀκτὼ βιβλίων ἡρμήνευσεν».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 56, 2 «Ἴστρος δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ Κρητικῶν θυσιῶν φησὶ τοὺς Κουρήτας τὸ παλαιὸν τῷ Κρόνῳ **θύειν παῖδας**».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 56, 3 «Καταλυθῆναι δὲ τὰς **ἀνθρωποθυσίας σχεδὸν** τὰς παρὰ πᾶσι φησὶ Πάλλας ὁ ἄριστα τὰ περὶ τῶν τοῦ Μίθρα συναγαγῶν μυστηρίων ἐφ' Ἀδριανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 56, 4 «**ἔθύετο** γὰρ καὶ ἐν Λαοδικείᾳ τῇ κατὰ Συρίαν τῇ Ἀθηνᾷ κατ' ἔτος **παρθένος**, νῦν δὲ ἔλαφος».

Πορφύριου, *Περί αποχής εμψύχων*, 2, 56, 7-8 «Φύλαρχος δὲ κοινῶς πάντας τοὺς Ἑλληνας πρὶν ἐπὶ πολεμίου ἐξιέναι ἀνθρωποκτονεῖν ἱστορεῖ. Καὶ παρήμι

Θραῦκας καὶ Σκύθας, καὶ ὡς Ἀθηναῖοι τὴν Ἐρεχθέως καὶ Πραξιθέας θυγατέρα ἀνεῖλον».

Πορφύριου, *Περὶ ἀποχῆς ἐμφύχων*, 2, 56, 9 «Ἄλλ' ἔτι γε νῦν τίς ἀγνοεῖ κατὰ τὴν μεγάλην πόλιν τῆ τοῦ Λατιαρίου Διὸς ἑορτῆ σφαζόμενον ἄνθρωπον;»

Σουητώνιου, *Ἀύγουστος*, 17: «[Ο Ἀύγουστος] διάλεξε τριακόσιους αιχμαλώτους ἀπὸ τις τάξεις τῶν ἰππέων καὶ τῶν συγκλητικῶν καὶ τοὺς πρόσφερε θυσία σὺς Εἰδές Μαρτίου (επέτειο τῆς δολοφονίας τοῦ Καίσαρα) στ βωμό τοῦ θεοποιημένου Ἰουλίου Καίσαρα».

Ο Σουίδας γράφει σὺ τὴ λέξη «κάθαρμα»: «ὑπὲρ δὲ καθαρμοῦ πόλεως ἀνήρουν ἔστολισμένον τινά, ὃν ἐκάλουν κάθαρμα», δηλαδή, ὑπὲρ τοῦ καθαρμοῦ τῆς Ἀθήνας σκότωναν κάποιον, τὸν ὁποῖον ἀποκαλοῦσαν «κάθαρμα» καὶ τὸν στόλιζαν.

Σύμφωνα με τὸν Annaeus Lucanus (*Bell. Civ.*, 1, 198-199) σὺ τὴν Ρώμη γινόταν ἀνθρωποθυσίες σὺ τὸν Λατιάριο Δία (Jupiter Latiaris), τὴν τέλεση τῶν ὁποῖων ἀναφέρουν πάμπολοὶ Χριστιανοὶ συγγραφεῖς.

Σύμφωνα με τὸν Κικέρωνα (*Vatin*, 6) γίνονται τάματα μπροστά σὺ τὰ ἐντόσθα σφαγμένων παιδιῶν.

Στράβωνας, 10, 2, 9 (c452): «ἦν δὲ καὶ **πάτριον** τοῖς Λευκαδίοις κατ' ἐνιαυτὸν ἐν τῆ θυσία τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τῆς σκοπῆς ρίπτεῖσθαί τινὰ τῶν ἐν αἰτίαις ὄντων ἀποτροπῆς χάριν, ἐξαπτομένων ἐξ αὐτοῦ παντοδαπῶν πτερῶν καὶ ὀρνέων ἀνακουφίζειν δυναμένων τῆ πτήσει τὸ ἄλμα», δηλαδή «ἦταν πατρώο ἔθιμο σὺ τὸς Λευκαδίτες, κάθε χρόνο κατὰ τὴ θυσία πρὸς τιμὴ τοῦ Ἀπόλλωνα νὰ ρίχνουν ἀπὸ ἕνα γκρεμὸ ἕνα κατὰδικο γιὰ νὰ ἀποτρέπουν τὸ κακό».

ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΜΑ΄

21 Ο Κύριος, λέει σὺ τὸς θεοὺς τῶν ἐθνῶν:

24 «(...) **Εσεῖς εἰστε μηδὲν** κὶ εἶναι ἕνα τίποτα τὸ ἔργο σας' εἶναι ἀποκρουστικό νὰ σας διαλέγει κάποιος γιὰ θεοὺς του».

Ὅμως, ἀνθρωποθυσία δὲν εἶναι ἀπαραίτητα μόνο ἡ θανάτωση ἀνθρώπων πρὸς τιμὴ τῶν «πατρῶων θεῶν». Ἀρκεῖ ὁ «πατρώος θεός» νὰ ἀπαιτεῖ τὸ χύσιμο ἀρχαίου ἐλληνικοῦ αἵματος σὺ τὸ βωμό του. Γιὰ παράδειγμα, ἀφότου καταργήθηκαν οἱ ἀνθρωποθυσίες ἀτυχῶν Σπαρτιατῶν σὺ τὸ βωμό τῆς «πατρώας θεᾶς» Ἀρτέμιδος, αὐτὴ δὲν σταμάτησε νὰ ἀπαιτεῖ ἀνθρώπινο αἷμα. Ἐτσι, ἀντὶ γιὰ θανατώσεις Σπαρτιατῶν, ἀρχισαν μαστιγώσεις ἐφήβων, ὡστε καὶ σὺ αὐτὴν τὴν περίπτωση τὸ ἀγάλμα τῆς οντότητας νὰ ξεδιψᾷ με ἐλληνικό αἷμα. Λογικό, ἀφοῦ οἱ οντότητες αὐτές εἶναι μισάνθρωπεσ' ὅταν, δηλαδή, εἶδαν πὸς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀντιστέκονταν σὺ τὸς ἀνθρωποκτονίες, τὸς ὁποῖες αὐτές πρὸσταζαν, ἀπαίτησαν τουλάχιστον νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ χύνεται ἀνθρώπινο αἷμα.

Παυσανίας, *Λακωνικά*, 16, 11 («οὔτω τῷ ἀγάλματι ἀπὸ τοῦς ἐν τῆ Ταυρικῆ θυσιῶν ἐμμεμένηκεν **ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΙΜΑΤΙ ΗΔΕΣΘΑΙ**»)!)

Ὡστόσο, ἐπειδὴ ἡ μαστίγωση ἦταν πολὺ ἀγρία – ὅπως δεῖξαμε σὺ τὸ κεφάλαιο πὸς ἀνορθολογισμοῦ – καὶ διαρκούσε ολόκληρη μέρα, συχνά τὰ Σπαρτιατόπουλα πέθαιναν ἀπὸ τὸ μαστίγωμα, πάνω σὺ τὸ βωμό τῆς θεᾶς πὸς χαιρόταν με τὸ αἷμα:

Πλουτάρχου, *Τὰ παλαιὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπιτηδεύματα*, 40 (239cd) «οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ξαινόμενοι μάστιξι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ὀρθίας Ἀρτέμιδος, μέχρι θανάτου πολλάκις διακαρτεροῦσιν (...). καλεῖται δὲ ἡ ἄμιλλα διαμαστίγωσις' γίνετα δὲ καθ' ἕκαστον ἔτος». Δηλαδή: «Τὰ ἀγόρια [τῶν Σπαρτιατῶν] σὺ τὴν πόλη τὸς, μαστιγώνονται μὴ ολόκληρη μέρα σὺ τὸ βωμό τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος μέχρι θανάτου πολλές φορές (...). Ο διαγωνισμός καλεῖται διαμαστίγωση καὶ γίνετα κάθε χρόνο».

Κὶ ὁ Λουκιανὸς ἐπιβεβαιώνει: Λουκιανού, *Ἀνάχαρσις*, 38 «ὄρᾳ μαστιγούμενους αὐτοῦς ἐπὶ τῷ βωμῷ καὶ αἵματι ῥεομένους (...) πολλοὶ γοῦν καὶ ἐναπέθανον τῷ ἀγῶνι». Δηλαδή: «βλέπετε νὰ μαστιγώνονται αὐτοὶ [οἱ νέοι Σπαρτιάτες] πάνω σὺ τὸ βωμό καὶ νὰ ῥεεῖ τὸ αἷμα

(...) πολλοί πέθαναν στον αγώνα αυτό [της διαμαστίγωσης]».

Δηλαδή, και σ' αυτήν την περίπτωση, παρ' ότι γινόταν μαστίγωμα κι όχι φόνος, η «Άρτεμη», η οποία ξεγελούσε τους προγόνους μας και την οποία θέλουν οι Νεοπαγανιστές να ξαναλατρέψουν οι σύγχρονοι Λάκωνες, κατάφερνε και πραγματοποιούσε εμμέσως την επιθυμία της για σφαγή αθών Σπαρτιατόπουλων.

Γίνεται φανερό το μίσος της οντότητας αυτής προς τους λάτρεις της: όχι μόνο μαστιγωνόταν απάνθρωπα ο νέος, αλλά επιπλέον το μαστίγωμα κρατούσε όλη την ημέρα – φυσικά, δεν αποτελούσε «τελετή ενηλικίωσης», αφού αν κάποιος έφηβος δεν άντεχε άλλο, παραιτείτο από τη διαδικασία, η οποία επιπλέον δεν ήταν υποχρεωτική – ώστε να αυξηθούν οι πιθανότητες θανάτωσης.

Παυσανία, *Αρκαδικά*, 23, 1 «Μετά τη Στύμφαλο είναι η Αλέα (...). Υπάρχει και ναός του Διόνυσου με το άγαλμά του. Γι' αυτό το θεό έχουν μια γιορτή, Σκιάρεια, κάθε δεύτερο χρόνο' σύμφωνα με δελφική μαντεία, στη γιορτή του Διόνυσου μαστιγώνονται γυναίκες, όπως μαστιγώνονται οι έφηβοι των Σπαρτιατών στο ιερό της Ορθίας». Ακόμη και το γυναικείο κορμί απαιτούσαν οι «πατρώοι θεοί» να σφαδάζει κάτω από το βούρδουλα. Κοροϊδεύοντας τους ηλίθιους Ειδωλολάτρες, ότι άμα δεν μαστιγωνόταν η γυναίκα, οι... Φυσικές Οντότητες θα τους τιμωρούσαν.

Στο δήμο των Αλών, βόρεια της σημερινής Λούτσας, χαρασσόταν με ξίφος ο λαιμός ενός ανθρώπου, ώστε ο βωμός της Άρτεμης να βραχεί με μερικές σταγόνες αίματος. Ίσως οι λαϊκές δεισιδαιμονίες για βρυκόλακες και δράκουλους να είναι απλώς η ανάμνηση των αιμοβόρων «θεών» της Ειδωλολατρίας.

Στα λατινικά Λουπερκάλια με κομμάτια από τις δορές των θυσιασμένων κατσικών χτυπούσαν τις γυναίκες πιστεύοντας πως το χτύπημα τις έδινε γονιμότητα ή εύκολη γέννα!

Άρα, δεν είναι ζήτημα, εάν οι ανθρωποθυσίες γίνονταν παντού ή σε συγκεκριμένα μέρη της Ελλάδας, τακτικά ή έκτακτα, ως άμεση ή ως έμμεση ανθρωποσφαγή. Σημασία έχει ότι στην αρχαιοελληνική θρησκεία οι θεοί απαιτούσαν να χύνεται ανθρώπινο αίμα στους βωμούς τους. Πράγματι το επιχείρημα του ΥΣΕΕ ότι τάχα (ο αντιχριστιανός Πορφύριος τονίζει ότι ήταν τακτικές οι θυσίες) δεν υπήρχαν τακτικές ανθρωποθυσίες είναι αηδιαστικά γελοίο: δηλαδή κατά τα σαΐνια του ΥΣΕΕ, ένας δολοφόνος είναι «καλός άνθρωπος», μόνο και μόνο επειδή δεν δολοφονεί σε τακτά διαστήματα αλλά «αραιά και πού» και – κατ' αντιστοιχία, σύμφωνα με το ΥΣΕΕ – μια θρησκεία στην οποία δεν γίνονταν τακτικά ανθρωποθυσίες, αλλά μόνο «αραιά και πού», είναι υπέροχη.

Ο καημένος, τίμιος Παυσανίας, ντρέπεται να πει ευθέως τι συνέβαινε στο Λύκαιο Όρος, σε αντίθεση με τους Νεοπαγανιστές, που λατρεύουν τέτοιους αιμοβόρους θεούς. Παρατηρούμε επίσης, ότι, όπως οι Φιλόσοφοι ήταν ξεχωριστή κατηγορία αρχαίων Ελλήνων, αφού σε αντίθεση με τον όγλο των Παγανιστών, αυτοί χλεύαζαν την αρχαία θρησκεία και τις παιδαριώδεις αντιλήψεις της Πατρώας Θρησκείας ότι το άγαλμα είναι θεός, με αποτέλεσμα οι Παγανιστές να τους καταδιώκουν, κατ' αντιστοιχία με αυτούς, ο Θεμιστοκλής εκπλήσσει με την εντολή του μάντη, αλλά ο συνηθισμένος σε βάρβαρες λατρείες των θεών όγλος των Ειδωλολατρών, ενθουσιασμένος τρέχει και εκτελεί την ανθρωποθυσία. Ο ίδιος ειδωλολατρικός όγλος θα τον εξορίσει αργότερα. Βλέπουμε δηλαδή ότι οι καλοί, ανώτεροι Αρχαίοι Έλληνες καταδίκαιζαν με λόγια ή σιωπηρά την αρχαία θρησκεία και τις τελετές της.

«Το μέρος εκείνο της κορυφής όπου βρίσκεται ο βωμός του Διός ονομάζεται και σήμερα από τους χωρικούς "κόκαλα", ανάλογους δε λαϊκούς θρύλους για καμένα και ημιαπολιθωμένα τεμάχια οστών καθώς και για φρικτές θανατώσεις ανθρώπων από τους Αρχαίους στην κορυφή του Λυκαίου έχουν καταχωρήσει στα βιβλία τους οι περιηγητές Gell και Ross» (Από ομιλία του Θεόδωρου Σπυρόπουλου, Εφόρου αρχαιοτήτων Αρκαδίας – Λακωνίας, Επίκουρου καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών «Λύκαιο και Λυκοσούρα – η γενέθλιος κοιτίδα των Αρκάδων» στις 6 Μαΐου 1996 στο ξενοδοχείο Novotel στην Αθήνα, σε εκδήλωση του Συλλόγου Άνω Καρυωτών «ο Λύκαιος Δίας»).

«Το 1979, σε μια αρχαιολογική αποστολή στην Κνωσό, στην Κρήτη, ο καθηγητής αρχαιολογίας Peter Warren ανακάλυψε σπίτια όπου το ταβάνι τους είχε πέσει στο πάτωμα. Ανακάλυψε μερικά σπιτικά αντικείμενα όπως και ένα μεγάλο βάζο που περιείχε κατάλοιπα από τροφές, καμένη γη και οστά ανθρώπου (σπόνδυλο) με σημάδια από κοψίματα. Ερευνώντας περισσότερο στο διπλανό δωμάτιο, ανακάλυψαν 251 οστά από ζώα (πρόβατα, γουρούνια, σκύλους, κ.λ.π.) μαζί με 371 ανθρώπινα κόκαλα και θραύσματα από κόκαλα, όλα όμως ήταν κόκαλα παιδιών. Όλα αυτά τα κόκαλα είχαν σημάδια από κοψίματα. Ο Warren συμπέρανε πως επρόκειτο για κάποιο είδος καννιβαλισμού, μιας και τα σημάδια των οστών έμοιαζαν με εκείνα που παρουσιάζονται όταν κάποιος προσπαθεί να αφαιρέσει το κρέας από αυτά. Κάποιο μακάβριο είδος λατρείας, με τον θάνατο και το φάγωμα των παιδιών για θρησκευτικούς σκοπούς, έδινε υπόσταση στο μύθο του ανθρωποφάγου Μινώταυρου. Επίσης, πολλά στοιχεία βρέθηκαν που υποστήριζαν την άποψη ότι οι Μινώιτες συμμετείχαν σε ταυρομαχίες για θρησκευτικούς σκοπούς κατά τις οποίες ακροβάτες προσπαθούσαν να πηδήξουν πάνω από τους επιτιθέμενους ταύρους χωρίς να κτυπήσουν στα κέρατά τους. Ο Λαβύρινθος θα μπορούσε να είχε εμπνευστεί στο παλάτι της Κνωσού το οποίο αποτελούνταν από ένα μεγάλο σύμπλεγμα από αλληλοσυνδεόμενα προαύλια και διαμερίσματα» (Πηγή: Ancient Mysteries των Peter James and Nick Thorpe).

Βορειοδυτικά των Αρχανών σε απόσταση 5 χλμ. στους βόρειους πρόποδες του όρους Γιούχτα στη θέση Ανεμοσπηλιά ανασκάφηκε μικρό οικοδόμημα, μινωικό ιερό με τρία δωμάτια στο νότιο μέρος του και μακρύ διάδρομο. Το πιο ενδιαφέρον δωμάτιο είναι το δυτικό όπου βρέθηκαν τρεις ανθρώπινοι σκελετοί, ένας γυναικείος ένας ανδρικός με κοσμήματα ίσως ιερέως και ένας τρίτος νέου ανδρός πάνω σε ένα βωμό με ένα χάλκινο εγχειρίδιο καρφωμένο στο στήθος. Κατά τους ανασκαφείς πρόκειται για ανθρωποθυσία η πρώτη στο Αιγαίο - Κρήτη. Το ιερό καταστράφηκε γύρω στα 1700 π.Χ. (*Η αρχαιολογία και η κοινωνική ταυτότητα του φύλου, προσεγγίσεις στην αιγαιακή προϊστορία*, σελ. 111, Δήμητρα Κοκκινίδου, Μαρία Νικολαΐδου. Εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2003).

Αντίθετα απ' ό,τι δίχως καμμία ντροπή διαδίδουν οι εθνικιστές αρχαιολάτρες και οι Νεοπαγανιστές, οι παλαιότεροι μύθοι για ανθρωποθυσίες δεν είναι συμβολικοί ή φαντασία ή συκοφαντίες των Χριστιανών, αλλά εκφράζουν ό,τι συνέβαινε στην Μυκηναϊκή Ελλάδα. Οι αρχαιολόγοι Ventris και Chadwick (*Documents in Mycenaean Greek*, p. 463) βρήκαν κάποιες πινακίδες που αναφέρουν θυσίες κυρίως γυναικών σε θεούς όπως ο Δίας (DI-U-JA) και η Πότνια Αθηνά (A-TA-NA PO-TI-NI-JA). Όλα αυτά έλαβαν χώρα μέσα στην 2^η χιλιετία π.Χ. Η «Πατρώα θρησκεία» πήγαινε εξ αρχής χέρι-χέρι με την ανθρωποθυσία (M. Ventris and J. Chadwick, *DOCUMENTS IN MYCENAEAN GREEK*, second ed. (Cambridge, 1973), p. 463). Να τι λέει η Μυκηναϊκή Πινακίδα υπ' αριθμό 172:

[μπροστινή όψη της πινακίδας]

Στον μήνα Πλοουίστος (PLOWISTOS) η Πύλος... φέρνει δώρα και **οδηγεί θύματα**:

Για την Δέσποινα [Πότνια]: ένα χρυσό ποτήρι, μια γυναίκα

Για την Μνάσα: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, μια γυναίκα

Για την Ποσιδαιεία: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, μια γυναίκα

Για τον Τρις-Ήρωα: ένα χρυσό ποτήρι

Για τον κύριο του σπιτιού: ένα χρυσό ποτήρι

[πίσω όψη της πινακίδας]

Η Πύλος φέρνει θυσίες στο ιερό του Ποσειδώνα (PO-SE-DO-O) και η πόλη οδηγεί και φέρνει δώρα και **οδηγεί θύματα**:

Για την Γουία (Gwoia) [και την] Κομαουέντεια (Komawenteia): ένα χρυσό ποτήρι, δύο γυναίκες

Η Πύλος θυσιάζει στα ιερά του Πέρση (PERSE) και της Ιφιμέδειας (IPHIMEDEIA) και της Δίουιας

(DIWIA) και φέρνει δώρα και οδηγεί θύματα:

Για τον Πέρση: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, μια γυναίκα

Για την Ιφιμέδεια: ένα χρυσό βαθύ πιάτο

Για την Δίουια: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, μια γυναίκα

Για τον Ερμή Αρεία [κριό]: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, έναν άνδρα

Η Πύλος θυσιάζει στο ιερό του Δία (DI-U-JA) και φέρνει δώρα και οδηγεί θύματα:

Για τον Δία: ένα χρυσό βαθύ πιάτο, έναν άνδρα

Για την Ήρα (E-RA): ένα χρυσό βαθύ πιάτο, μια γυναίκα

Για τον Δρίμιο, γιο του Δία: ένα χρυσό βαθύ πιάτο

Η Πύλος[...]

4 ποτήρια, 8 βαθιά πιάτα, 2 άνδρες, 8 γυναίκες

Είναι ξεκάθαρο, ότι πρόκειται για ανθρώπους, που προσφέρονται ως «θύματα» κι όχι ως λ.χ. δούλοι των ιερών του ναού κάθε θεότητας. Τα «θύματα» που οδηγεί η πόλη της Πύλου για το Δία, την Ήρα κ.ά. είναι οι ανθρωποθυσίες που ζήτηγαν οι ειδωλολατρικοί «θεοί».

Πρώτος ο Χ. Τσουντας έγραψε πως σε δύο σημεία των Μυκηνών σημείωσε, πολλαπλές μάλιστα, ανθρωποθυσίες κι ακολούθησαν πολλοί άλλοι, Έλληνες και ξένοι ανασκαφείς. Και αναφέρονται οι: A.J.B. Wace στις Μυκήνες, C. Blegen στην Πρόσυμνα, Vollgraff στο Άργος, A. Persson στα Δενδρά, E. Πρωτονοταρίου-Δειλάκη στην Καζάρμα, ενώ στους πεπεισμένους συγκαταλέγεται και ο Μ. Ανδρόνικος, ο οποίος μάλιστα «θεωρεί πιθανότατο πως οι ίδιοι οι Μυκηναίοι εισήγαγαν το έθιμο της ανθρωποθυσίας στην Κύπρο, όπου επανειλημμένως έχει διαπιστωθεί ανασκαφικά». Θα πουν ορισμένοι πως αυτές είναι απλές αναφορές, βγαλμένες από τη φαντασία και τις μυθολογικές αναφορές κι έτσι, δεν συνιστούν μαρτυρίες. Θα πουν ότι δεν έχουν ανακαλυφθεί οστά ανθρώπινα στους τόπους αυτούς. Δεν απαντάν όμως,

- γιατί υπάρχουν τέτοιες αναφορές αδιάκοπα, από τα βάθη της προϊστορίας ως τον 3^ο μ.Χ. αιώνα;

- γιατί συγγραφείς σοβαροί, ορθολογιστές και ευλαβείς, όπως ο Πausanίας και ο Πλούταρχος να θελήσουν να αμαυρώσουν την αρχαία λατρεία καταγράφοντας ως πραγματικά τέτοια φρικτά συμβάντα;

- αν αμφέβαλλαν, δε θα ήταν λογικότερο να κατέγραφαν την αμφιβολία τους για τις ανθρωποθυσίες; Αν αμφέβαλλαν, το πιθανότερο είναι ότι θα αποσιωπούσαν τις «φήμες».

- η τελευταία ανασκαφή στο Λύκαιο έγινε το 1904 με μεθόδους ανασκαφής του 1904. Οι νεώτερες ανασκαφές έδειξαν ανθρώπινα οστά στην Κρήτη, όπως προείπαμε. Τέλος, είναι απλοϊκό να πιστέψουμε ότι οι ανθρωποθυσιαστές της κλασικής αρχαιότητας ή του καιρού του Pausanias πέταγαν τριγύρω από τον τόπο της θυσίας τα ανθρώπινα κόκκαλα ή τα έθαβαν κάπου κοντά σε συγκεκριμένο τόπο. Η πράξη της θυσίας ήταν μυστική, όπως λέει ο Pausanias, και δεν θα ήθελαν να αφήνουν ίχνη προσιτά στον υπόλοιπο κόσμο. Όπου υπάρχει καπνός, υπάρχει και φωτιά. Άλλωστε, υπάρχει κι ο Πλάτων, που λέει: «παρατηρούμε ότι έχει επιβιώσει ακόμα και στις μέρες μας η συνήθεια να γίνονται ανθρωποθυσίες σε πολλά μέρη του κόσμου» (Νόμοι 782c). Ο Πλάτων έγραψε τους Νόμους μεταξύ 350-340 π.Χ. Ο Ηράκλειτος πάλι λέει (απ. 69): «έφ' ένός άν ποτέ γένοιτο... ή τινων όλίγων (sc. θυσίαι κεκαθαρμένων παντάπασιν ανθρώπων)» δλδ «από ένα ή από λίγους θα μπορούσαν να γίνουν (θυσίες ανθρώπων ολωσδιόλου καθαρών)». Είναι αστείο να ισχυρίζονται οι Νεοπαγανιστές ότι δεν γίνονταν ανθρωποθυσίες στην Αρχαία Ελλάδα επειδή δεν βρέθηκαν στις λιγοστές έρευνες του 1904 κόκκαλα, ενώ ο αντιχριστιανός Πορφύριος ισχυρίζεται το αντίθετο και μάλιστα λέει ότι ως τον καιρό του γινόντουσαν ανθρωποθυσίες.

Όταν λοιπόν, ωραιοποιείται η αρχαία θρησκεία της πατρίδας μας με τις γνωστές

γενικολογίες περί κάλλους των θεών, αυθόρμητα προκύπτει το ερώτημα, τι ανάγκη είχαν οι «θεοί» τους από ανθρωποθυσίες; Και γιατί δεν απαγόρευσαν στους ανθρώπους να τελούν τέτοιες θυσίες λατρεύοντάς τους; Και γιατί δεν τιμώρησαν όσους θυσίαζαν ανθρώπινα πλάσματα στους βωμούς τους; Μήπως γιατί δεν ήταν τόσο «ανώτεροι» και καλοί, αλλά ακριβώς το αντίθετο;

Φυσικά η άποψη ότι και στην ιουδαϊκή θρησκεία της Π.Δ. υπάρχει ανθρωποθυσία είναι ψέμμα. Ο Ισαάκ δεν θυσιάστηκε διότι ήταν δοκιμή της πίστης του Αβραάμ στο Θεό κι όχι πραγματικά θέληση του Θεού να λατρεύεται με θύματα. Ο Αβραάμ υπάκουσε, διότι πίστευε ότι ο Θεός – ακόμη κι αν θυσιαζόταν ο Ισαάκ – θα ανέστaine τον γιο του, αφού μέσω αυτού θα γενιόταν ο Μεσσίας. Κι ο «Μολώχ» είναι καρχηδονιακή και φοινικική ψευδοθεότητα, κι όχι ο Γιαχβέ. Όντως οι Ισραηλίτες θυσίαζαν τα παιδιά τους· αλλά όχι στον Γιαχβέ παρά αποκλειστικά και μόνο στους ειδωλολατρικούς θεούς. Όσοι δηλαδή παρατούσαν την μονοθεϊστική λατρεία του Γιαχβέ και γίνονταν πολυθεϊστές, αυτοί μόνο, οι ξεκομμένοι, ήταν παιδοθυσιαστές. Αλλά ούτε και σε κάποιο τμήμα της Παλαιάς Διαθήκης ή γενικότερα του τελετουργικού της ιουδαϊκής θρησκείας υπάρχει διαταγή για τέτοια πράγματα όπως ανθρωποθυσίες προς τιμή του Θεού. Μόνο στους «ανώτερους πατρώνυμους θεούς».

Και για την περίπτωση του Ιεφθάε (ΚΡΙΤΑΙ ΙΑ', 30-40) , παραθέτουμε το κείμενο των Ο' 30 καὶ ἠΰξατο Ἰεφθάε εὐχὴν τῷ Κυρίῳ καὶ εἶπεν· ἐὰν διδούς δῶς μοι τοὺς υἱοὺς Ἀμμῶν ἐν τῇ χειρὶ μου, 31 καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος, ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου μου εἰς συνάντησίν μου ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ υἱῶν Ἀμμῶν, καὶ ἔσται τῷ Κυρίῳ ἀνοίσω αὐτὸν ὀλοκαύτωμα. 32 καὶ παρῆλθεν Ἰεφθάε πρὸς υἱοὺς Ἀμμῶν παρατάξασθαι πρὸς αὐτούς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς Κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 33 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ Ἀροῆρ ἕως ἐλθεῖν ἄχρισ Ἀρνῶν ἐν ἀριθμῷ εἴκοσι πόλεις καὶ ἕως Ἐβελχαρμὶμ πληγὴν μεγάλην σφόδρα, καὶ συνεστάλησαν οἱ υἱοὶ Ἀμμῶν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ἰσραὴλ. 34 Καὶ ἦλθεν Ἰεφθάε εἰς Μασσηφὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ὑπάντησιν ἐν τυμπάνοις καὶ χοροῖς· καὶ αὕτη ἦν μονογενής, οὐκ ἦν αὐτῷ ἕτερος υἱὸς ἢ θυγάτηρ. 35 καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν αὐτὴν αὐτός, διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν· ἃ ἃ, θυγάτηρ μου, ταραχῆ ἑτάραξάς με καὶ σὺ ἦς ἐν τῷ ταραχῶ μου, καὶ ἐγὼ εἶμι ἥνοιξα κατὰ σοῦ τὸ στόμα μου πρὸς Κύριον καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι. 36 ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· πάτερ, ἥνοιξας τὸ στόμα σου πρὸς Κύριον; ποιήσόν μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ στόματός σου, ἐν τῷ ποιῆσαί σοι Κύριον ἐκδίκησιν τῶν ἐχθρῶν σου ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀμμῶν. 37 καὶ ἦδε εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς· ποιησάτω δὴ ὁ πατήρ μου τὸν λόγον τοῦτον· ἕασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθενία μου, ἐγὼ εἶμι καὶ αἱ συνεταιρίδες μου. 38 καὶ εἶπε· πορεύου· καὶ ἀπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας. καὶ ἐπορεύθη, αὕτη καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθενία αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη. 39 καὶ ἐγένετο ἐν τέλει τῶν δύο μηνῶν καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐποίησεν ἐν αὐτῇ εὐχὴν αὐτοῦ, ἦν ἠΰξατο· καὶ αὕτη οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ ἐγένετο εἰς πρόσταγμα ἐν Ἰσραὴλ· 40 ἀπὸ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας ἐπορεύοντο θυγατέρες Ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα Ἰεφθάε τοῦ Γαλααδίτου ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

(Σε μετάφραση:

30 Κι ἔκανε τάμα ο Ιεφθάε στον Κύριο: «Αν πράγματι παραδώσεις τους Αμμωνίτες στην εξουσία μου», του είπε»,

Από το κείμενο προκύπτει πως

1. ουδέποτε ζήτησε ο Γιαχβέ από τον Ιεφθάε τέτοια θυσία, αλλά αποκλειστικά μόνος του ο Ιεφθάε ἔκανε τάμα να προσφέρει ολοκαύτωμα ὅ,τι ἐβγαίνει πρῶτο ἀπὸ τὴν θύρα τῆς οἰκίας του, δίχως μάλιστα να ξέρει ὅτι θα ἐβγαίνει ἡ κόρη του.

2. Πουθενά δεν λέει ότι ο Γιαχβέ την ενέκρινε. Πουθενά δεν λέει το κείμενο ότι ο Θεός είχε ανάγκη ανθρωποθυσίας, ώστε να χαρίσει τη νίκη στους Ισραηλίτες. Ας μη ξεχνάμε ότι ο Ιεφθάε δεν υποσχέθηκε (στ. 31) ανθρωποθυσία οπωσδήποτε.
3. Πουθενά δεν λέει ότι επέμενε στην εκπλήρωση του τάματος. Η σιωπή του ίσως να οφείλεται στο ότι, επειδή ίσως ο Ιεφθάε νόμιζε ή πίστευε ή έλπιζε, πως από τη θύρα της οικίας του θα εξέρχονταν οποιοσδήποτε άλλος εκτός από την κόρη του, π.χ. δούλος ή ζώο, έκανε το τάμα θεωρώντας ότι δεν θα έχει κόστος. Σα να ήθελε, δηλαδή, να ξεγελάσει το Θεό, ενώ πίστευε/έλπιζε πως θα εξερχόταν κάποιος δούλος.
4. Πουθενά δεν συναντάμε στην Π.Δ. παρόμοιο περιστατικό, καθότι ο Ιεφθάε ήταν απλώς ιδιώτης και δεν ακολούθησε κάποιο ιουδαϊκό θρησκευτικό τελετουργικό, όταν θυσιάσε την κόρη του. Από το ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ ΚΒ', 18-19 μαθαίνουμε ότι στις θυσίες ολοκαυτώματος έπρεπε πάντα να θυσιάζεται αρσενικό ζώο χωρίς ελάττωμα. Η κόρη του Ιεφθάε δεν ήταν αγόρι. Επιπλέον η θυσία ολοκαυτώματος συνδυαζόταν με ένα κακό γεγονός, για εξιλέωση, όχι ως ευχαριστία.
5. Πουθενά στην Π.Δ. δεν υπάρχει εντολή του Γιαχβέ για ανθρωποθυσίες ως μέρος της προς αυτόν λατρείας· το αντίθετο μάλιστα, ο Γιαχβέ απαγορεύει ρητά να θυσιάζεις την κόρη σου ή το γιό σου (ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ ΙΒ', 31, όπου απαγορεύεται ο γονιός να καίει το γιο ή την κόρη του θυσία στο θεό!· ΔΕΥΤΕΡΟΝΟΜΙΟΝ ΙΗ' 10· ΙΕΖΕΚΙΗΛ Ζ', 31).
6. Η κατάληξη της ιστορίας είναι πολύ ασαφής. Δεν ξεκαθαρίζεται αν το «ολοκαύτωμα» έγινε με συμβολικό τρόπο λ.χ. καταδικάζοντας την κόρη του σε αγαμία – κάτι ατιμωτικό για τους Ισραηλίτες. Διότι η κόρη, λέει η Π.Δ. (στ. 38) έκλαψε «για την παρθενία της», όχι «για τη ζωή της». Επίσης η Π.Δ. μας λέει ότι η κόρη του δε γνώρισε άντρα (στ. 39). Αυτά τα δύο συνηγορούν στην άποψη της συμβολικής θυσίας ή υποχρεωτικής αγαμίας της κόρης του (η αγαμία και η συνεπαγόμενη ατεκνία θεωρούνταν από τους Ισραηλίτες, άντρες και γυναίκες, μεγάλη ατιμία, αφού η άγαμη/άτεκνη δεν θα γεννούσε απογόνους οι οποίοι κάποτε θα γεννούσαν τον αναμενόμενο Μεσσία). Δεν είναι απίθανο, λοιπόν, ο όρκος του Ιεφθάε να σήμαινε κάτι γενικότερο.

Άλλωστε ανθρωποθυσίες γινόταν προς τιμήν πάρα πολλών ειδωλολατρικών θεών σέ όλα τα μήκη και τα πλάτη του κόσμου κι όχι μόνο των θεών του Ολύμπου. Οι Πολυθεϊστές Μάγιας, οι Αζτέκοι (Μέσα στο ναό του Ηλίου υπήρξε μέρα που θυσιάστηκαν 10.000 και 20.000 αιχμάλωτοι πολέμου στον θεό Ήλιο.), οι Φοίνικες, οι Γαλάτες, οι Σουηδοί ώς τον 11^ο αιώνα, κ.ά. λάτρευαν τους θεούς τους με ανθρωποθυσίες. Γράφει π.χ. ο Ηρόδοτος: «Από τους λαούς αυτούς οι Ταύροι έχουν τα εξής έθιμα: θυσιάζουν στην Άρτεμη τους ναυαγούς κι όποιους Έλληνες συλλάβουν με τον τρόπο που θα περιγράψω: αφού κάνουν την επίσημη έναρξη της θυσίας, χτυπούν τα θύματα με ρόπαλο στο κεφάλι.» (Ηρόδοτος 4, 103). Οι ανθρωποθυσίες δηλαδή είναι ένα γενικό γνώρισμα του Πολυθεϊσμού. Εφόσον, λοιπόν, οι Νεοπαγανιστές ισχυρίζονται ότι οι θεοί των άλλων λαών είναι απλώς οι «ελληνικοί θεοί» με άλλο όνομα και εφόσον οι θεοί των άλλων λαών ζητούσαν ανθρωποθυσίες, συνεπάγεται ότι οι «ελληνικοί θεοί» ζήτηγαν ανθρωποθυσίες.

60. "Η Ελληνική θρησκεία δεν είχε δόγματα και ιερά βιβλία, και κατά συνέπεια ήταν πολύ ανεκτική, μια που ο καθένας ερμήνευε όπως ήθελε το θείον".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

60a ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΑΡΞΗΣ ΔΟΓΜΑΤΟΣ

Βέβαια.. τι να τα κάνεις τα δόγματα, όταν έχεις ανθρωποθυσίες και μαστιγώσεις μέχρι θανάτου; Καλύτερα μαστιγώσεις παρά δόγμα! Κλασσικό – και ανιστόρητο – δόγμα πολλών. Ακριβώς επειδή ο καθένας ερμήνευε όπως ήθελε το θείον και τους μύθους, γρήγορα έγινε κατανοητό πως οι θεοί και η αρχαία θρησκεία ήταν παραμύθι και φαντασία. Διότι, είτε ο θεός (ο

οποιοσδήποτε θεός) θα έχει μια συγκεκριμένη ιδιότητα είτε δεν θα την έχει. Είτε θα έχει κάνει το Χ πράγμα είτε δε θα το έχει κάνει. Αν συμβαίνουν και τα δύο, τότε είναι παράλογο. Η μια πόλη έλεγε για το Δία πως έκανε αυτά κι αυτά, ενώ η άλλη πόλη είχε άλλες παραδόσεις. Ή π.χ. ο Δίας γεννήθηκε στην Κρήτη, ή στην Κρητέα της Αρκαδίας. Αυτό το κατάλαβαν ήδη από την κλασική και την ελληνιστική εποχή και προσπαθούσαν να το ερμηνεύσουν, τότε λέγοντας ότι είναι συμβολικά και τότε επιλέγοντας έναν εκ των πολλών μύθων, αλλά δεν τους ικανοποιούσε η προσπάθειά τους. Διότι ο καθένας μπορεί να νομίζει οποιονδήποτε συμβολισμό του κατέβει, αλλά τότε μετατίθεται το πρόβλημα από το ποια παράδοση είναι η αληθινή στο ποιος συμβολισμός/ερμηνεία ήταν ο σωστός, και δεν υπήρχε λύση. Αντίθετα, αν ο θεός είναι αληθινός, τότε το τί έκανε ή το τί είναι αυτός, δεν είναι ζήτημα μύθων και παραμυθιών, αλλά αλήθειας μοναδικής. Γι αυτό και χρειάζεται το δόγμα.

60b ΑΡΧΑΙΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Οι μύθοι της αρχαίας θρησκείας δημιουργήθηκαν στην προ-ορθολογική εποχή των Αρχαίων Ελλήνων και κανένα κρυφό ή φανερό νόημα δεν έχουν, εκτός κι αν αρχίσουμε να πιστεύουμε σε ομάδες Ε και νεοεποχίτικα παραμύθια. Είναι δημιούργημα της φαντασίας. Οι Αρχαίοι Έλληνες ορθολογιστές (Σωκράτης, Πλάτων, Αριστοτέλης, σοφιστές 5ου αι.) δεν προσπάθησαν να ταιριάζουν τη σκέψη τους με μύθους του 10ου και 8ου αι., διότι δεν τους πέρασε από το νου πως θα ερχόταν ο κάθε νεοεποχίτης 25 αιώνες μετά, να προσπαθήσει να συνδυάσει Αριστοτέλη και ολύμπιους μύθους, ορθολογισμό και παραμύθια του Ομήρου.

Το τι είχαν στο μυαλό τους οι ποιητές του 8^{ου} και 10^{ου} και 11^{ου} π.Χ. αιώνα δε θα μπορούσαμε να το ξέρουμε. Πίσω από κάθε μύθο ίσως κρύβεται ψήγμα ιστορικής αλήθειας, ίσως όμως κι όχι. Ορθολογιστικές, ιστορικιστικές, ηθικιστικές, φυσικές εξηγήσεις δίνονται και δίνονταν. Από την εποχή πάντως που ξεκίνησε στην αρχαία Ελλάδα ο ορθολογισμός να παίρνει το πάνω χέρι (5ος π.Χ. αι), ως την εποχή που φανερά χλευάζονταν το Δωδεκάθεο και οι γύρω από αυτό ιστορίες (3ος μ.Χ. αι.), οι μύθοι αυτοί εξετάστηκαν δια της λογικής, απορρίφθηκαν και κατέληξαν για τους αρχαίους απλώς ωραίες αφορμές για καλλιτεχνικά δημιουργήματα και τίποτε άλλο.

Ο Ευριπίδης ρωτά τους «θεούς» (*Ιων*, στ. 442 κ.ε.): «Πώς είναι δίκαιο/ εσείς που έχετε ορίσει στους ανθρώπους/ τους νόμους, εσείς να κάνετε ανομίες;»

Ο φιλόσοφος Ξενοφάνης (γεν. 575-570 π.Χ.) από νωρίς χτύπησε τον παιδαριώδη ανθρωπομορφισμό των «θεών». Δίδασκε πως οι άνθρωποι παριστάνουν τους θεούς τους κατ' εικόνα τους. Το ίδιο θα έκαναν όμως και τα ζώα, αν μπορούσαν να τούς παραστήσουν με εικόνες: «Αν είχαν χέρια τα άλογα, τα βόδια, τα λιοντάρια, /να φτειάνουν ό,τι οι άνθρωποι και ζωγραφίες να γράφουν,/ τ' άλογα καθώς τ' άλογα, τα βόδια σαν τα βόδια/ θα ζωγράφιζαν τους θεούς, και σώματα παρόμοια/ σαν τα δικά τους θά καμναν θεούς, σαν τα κορμιά τους» (Απόσπασμα 15, μτφ. Σ. Μενάνδρου). Ο Ξενοφάνης λέει ακόμα: «Οι Αιθίοπες θα ζωγράφιζαν τους θεούς μαύρους/ και οι Θράκες γαλανούς και ξανθούς» (Απ. 16). Η θεότητα, λέει ο Ξενοφάνης, δεν μπορεί να μοιάζει με τους ανθρώπους, όπως πιστεύουν οι θνητοί: «Άλλ' οί βροτοί δοκέουσι γεννᾶσθαι θεούς/ τὴν σφετέρην ἑσθῆτά τ' ἔχειν φωνὴν τε δέμας τε» (Απ. 14). Πλήρης απόρριψη των θεοτήτων του Ομήρου και του Ησιόδου. Καταλήγει ο Ξενοφάνης: «Ένας είναι ο μέγιστος θεός ανάμεσα σε θεούς κι ανθρώπους» («Εἷς θεὸς ἔν τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισι μέγιστος») (Απ. 23).

Ο Πυθαγόρας, σύμφωνα με τον Φιλόλαο, έναν μαθητή του, δίδασκε πως «ἔστιν ἡγεμῶν καὶ ἄρχων ἀπάντων θεός, εἷς ἀεὶ ἑὼν, μόνιμος, ἀκίνητος, αὐτὸς ἑαυτῷ ὅμοιος, ἕτερος τῶν ἄλλων» (Γιάνη Κορδάτου, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας*, εκδ. Μπουκουμάνη, σ. 107).

Ενώ ο Θαλής, που εθεωρείτο από τους Πολυθεϊστές άθεος, επειδή δεν πίστευε στους θεούς τους, είχε γράψει το ακόλουθο επίγραμμα: «

πρεσβύτατον τῶν ὄντων θεός· ἀγέννητον γάρ. / κάλλιστον κόσμος· ποίημα γὰρ θεοῦ.
μέγιστον τόπος· ἅπαντα γὰρ χωρεῖ. / τάχιστον νοῦς· διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. / ἰσχυρότατον ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. / σοφώτατον χρόνος· ἀνευρίσκει γὰρ πάντα. (Διογένης Λαέρτιος, I, 35)

Ο δε Εμπεδοκλής λέει (απ. 128, Πορφύριου, *Περί αποχής* 2, 21):

οὐδέ τις ἦν κείνοισιν Ἄρης θεὸς οὐδὲ Κυδοιμὸς οὐδὲ Ζεὺς βασιλεὺς οὐδὲ Κρόνος οὐδὲ Ποσειδῶν, / ἀλλὰ Κύπρις βασίλεια.(...)

Δηλαδή, στα παλιότερα χρόνια οι άνθρωποι: «δεν λάτρευαν κανένα θεό Ἄρη, ούτε της μάχης την αντάρα/ ούτε ήταν ο Δίας βασιλιάς τους ούτε ο Κρόνος ούτε ο Ποσειδῶνας/ παρά βασίλευε η Κύπρη./ Αυτήν εξευμενίζανε με αγάλματα ιερά/ (.....)/ Δεν ποτιζόταν ο βωμός τους από ανείπωτες ταύρων σφαγές, παρά τούτο λογιζόταν στους ανθρώπους το μεγαλύτερο βδέλυγμα». Δηλαδή, ο Εμπεδοκλής πίστευε πως αρχικά λατρευόταν Μία θεότητα κι όχι ο Δίας.

Σίγουρα υπάρχουν ορισμένοι – και λιγοστοί – μύθοι και συγκεκριμένα «γεγονότα» μύθων που εύκολα αντιστοιχούνται σε φυσικά ή μετεωρολογικά φαινόμενα· πλάι όμως σε αυτές τις καταφανείς εξηγήσεις κοχλάζει ένα πλήθος αμφιλεγόμενων υποθέσεων, ευθύς μόλις η ανθρωπομορφική διήγηση για τους θεούς (η οποία παρουσιάζει μια βιοτική διαδρομή, με γέννηση των θεών, έργα τους, αγώνες κ.λ.π.) αναχθεί σε στοιχειακά δεδομένα και στις αιτιακές τους σχέσεις. Και όλο αυτό το πλήθος των αφηγήσεων που δεν ανάγονται σε «φυσικούς συμβολισμούς» ή οποιαδήποτε άλλη νεοπαγανιστική ασυναρτησία, αποδεικνύει πως πρόκειται περί καθαρής φαντασίας.

60ε ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΣ Ο ΑΠΟΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ;

Αφού οι Νεοπαγανιστές ισχυρίζονται ότι οι μύθοι είναι συμβολικοί, ας αποσυμβολίσουν τους εξής μύθους:

Γιατί ο Δίας βασάνισε σαδιστικά τον Προμηθέα, τον ευεργέτη του ανθρώπινου γένους; Τι συμβολίζει αυτό;

Γιατί ο Δίας ζευγάρωσε με τη Λήδα με μορφή κύκνου; Τι συμβολίζει αυτό; Αν ζευγάρωνε μαζί της με μορφή ποντικού, θα άλλαζε τίποτα στο «κρυφό νόημα» του μύθου, εκτός από το ότι, επειδή ο Δίας είχε μορφή κύκνου, η Λήδα γέννησε ένα αυγό;(!)

Γιατί ο Δίας κυνηγά να βιάσει την Αστερία; Τι συμβολίζει αυτό; Γιατί αυτή πέφτει και πνίγεται στη θάλασσα; Τι συμβολίζει αυτό;

Γιατί ο Δίας απήγαγε και διακόρευε τον Γανυμήδη; Συμβολίζει κάτι αυτό ή είναι φαντασία ή συνέβη στην πραγματικότητα;

Γιατί ο Δίας κατακεράυνωσε ολόκληρη πόλη, την οποία είχε χτίσει ο Σαλμωνεύς; Δε μπορούσε να φονεύσει τον Σαλμωνέα μόνο; Τι συμβολίζει αυτή η βαρβαρότητά του;

Γιατί ο Δίας σκότωσε τους τροφούς του, τους Κούρητες; Τι συμβολίζει αυτό; Μήπως την Ευγνωμοσύνη;

Τι συμβολίζει που ο Ηρακλής έρριξε στη φωτιά τα παιδιά του και τα ανήψια του; Αν τα στραγγάλιζε και αυτά γινόταν άστρα, θα συμβόλιζε κάτι άλλο ο μύθος;

Γιατί ο Ηρακλής έκοψε τις μύτες και τα αυτιά των απεσταλμένων του Εργίνου; Αν τους έκοβε τη γλώσσα θα συμβόλιζε κάτι άλλο;

Τι συμβολίζει που ο Ηρακλής άρπαξε έναν ταύρο από την άμαξα ενός βοσκού και τον έφαγε, ενώ ο βοσκός ανίσχυρος να αντιδράσει στεκόταν σ' ένα ύψωμα και τον καταριόταν;

Γιατί ο Ηρακλής, εκεί που ο γιος τού Αρχιτέλη, ο Εύνομος έχυne νερό στα χέρια του, αυτός τον

σκοτώσε με μια γροθιά; Τι συμβολίζει αυτό;

Τι συμβολίζει που η Ήρα έρριξε μανία στον Αθάμα και την Ινώ, τροφούς του Διονύσου, ώστε αυτός να σκοτώσει το μεγαλύτερο παιδί του ενώ αυτή να ρίξει τη Μελικέρτη σ' ένα πυρωμένο καζάνι;

Τι συμβολίζει ότι ο Απόλλων σκότωσε τον ξεφωνημένο εραστή του, τον Υάκυνθο, κατά λάθος;

Γιατί ο Δευκαλίωνας και η Πύρρα έφτιαξαν ανθρώπους όχι μέσω του φυσικού τρόπου, αλλά ζητώντας από το Δία βοήθεια και πετώντας πέτρες που μετασχηματίζονταν σε ανθρώπους, άνδρες οι πέτρες του Δευκαλίωνα, γυναίκες οι πέτρες ης Πύρρας; Ήταν στείροι; Τι συμβολίζει αυτός ο τρόπος αναπαραγωγής; Από ένα ζευγάρι δημιουργήθηκαν ολόκληροι λαοί; Κι αν ναι, τότε γιατί κοροϊδεύουν την διήγηση του Αδάμ και της Εύας;

Τι συμβολίζει ο έρωτας της Σελήνης με το θνητό Ενδυμώνα; Γίνεται να διακορεύει ένας θνητός μία εκ των θεών, οι οποίοι είναι «φυσικές δυνάμεις και οντότητες»;

Τι συμβολίζουν αυτές οι ατελείωτες μοιχίες του Δία με θνητές; Αφού δεν αναμιγνύεται θεός με άνθρωπο, σύμφωνα με τον Πλάτωνα, γιατί οι μύθοι έχουν αντίθετη άποψη;

Τι συμβολίζει ότι ο Άργος είχε μάτια σ' όλο του το σώμα;

Ήταν άνθρωπος ο Νείλος, ώστε να έχει κόρη και να την παντρεύει με το βασιλιά των Αιγυπτίων;

Τι συμβολίζει ότι ο Βήλος, γιος της κόρης του Νείλου, παντρεύεται μια άλλη κόρη του Νείλου, τη θεία του;

Τι συμβολίζει η Χίμαιρα κι ο φόνος της από τον Βελλεροφόντη;

Τι συμβολίζει ότι ο Ζευς μεταμορφώθηκε σε χρυσάφι για να κυλήσει μέσα από την οροφή στο χάλκινο θάλαμο της Δανάης;

Ο Πέρσης είναι ο θεός της Μήδειας ή ο γιος του Περσέα;

Τι συμβολίζει ότι ο Ποσειδών έκανε αθάνατο τον Πτερέλαο φυτεύοντάς του μια χρυσή τρίχα στο κεφάλι; Θαύμα; Μυστική υπερτεχνολογία των Αρχαίων Ελλήνων, κρυμμένη στα μαντεία; Και πού ήταν αυτή, για να τους σώσει από τους Παγανιστές Ρωμαίους κατακτητές; Χάλασαν τα γρανάζια των Αρχαιοελληνικών Πολεμικών Αεροσκαφών μας και οι Ρωμαίοι μάς υποδούλωσαν;

Πώς κατάφερε η Ήρα να καθυστερήσει επί μήνες τη γέννα της Αλκμήνης, ώστε να γεννηθεί πρώτος ο Ευρυσθέας; Θαύμα;

Πώς συνέβη, επειδή ο Αμφικτρύωνας έρριξε με δύναμη το ρόπαλο σε μια αγελάδα κι αυτό χτύπησε στα κέρατά της, να τιναχτεί και να χτυπήσει κατακέφαλα τον Ηλεκτρύονα;

Στ' αλήθεια είχε τέτοια δύναμη η μπούκλα των μαλλιών της Γοργόνας, ώστε να πειστεί ο Κηφεύς, βασιλιάς των Αρκάδων, να συνεκστρατεύσει με τον Ηρακλή, ο οποίος τού την έδωσε, προκειμένου, κάθε εχθρός που πλησίαζε την Αρκαδία, να το βάζει στα πόδια, όταν ανεμίζανε οι άμαχοι Αρκάδες την μπούκλα;

Τι φίλτρο ήταν αυτό που έδωσε ο Νέσσος στη Δηιάνειρα; Σπέρμα και αίμα; Τόσο θαυματουργές ιδιότητες να κρατά τον εραστή είχε;

Πώς κατάφερε ο Δίας, αυτή η «ζώσα φυσική δύναμις και οντότητα» που δεν παραβιάζει τους νόμους της φύσης, να πετύχει, ο Σαρπηδώνας να ζήσει τρεις γενιές; Τι συμβολίζει;

Πώς κατάφερε το πέος του μαινόμενου ιερού ταύρου του Ποσειδώνα να εισχωρήσει στον κόλπο της Πασιφάης δίχως να την τραυματίσει; Συμβολισμός; Θαύμα; Ή σκέτη φαντασία;

Τι συμβολίζει ότι η Ίφικλος, για να κάνει αγόρι, έπρεπε να πίνει σκουριά από ξυσμένο μαχαίρι;

Τι συμβολίζει η οχύρωση της Θήβας, δια μαγείας, με θαυματουργή μετακίνηση των λίθων χάρη στην λύρα του Αμφίωνα;

Τι είναι η Σφίγγα; Υπήρξε;

Τι συμβολίζει, ότι ο Διομήδης μπήγει το κοντάρι του στο κορμί της Αφροδίτης κι αυτή φεύγει ξέφρενη από φόβο και πόνο (*Ιλιάδας* Ε 335-354). Είναι δυνατόν οι θεοί (δυνατότεροι σε κάθε περίπτωση από τους θνητούς) να φοβούνται τους ανθρώπους; Είναι δυνατόν να πληγώνονται από αυτούς; Συνέβη στην πραγματικότητα η μάχη θνητού Διομήδη και θεάς Αφροδίτης ή είναι συμβολική;

Τι συμβολίζει, ότι ο Άρης είχε δεθεί και κλειδωθεί δεκατρείς μήνες μέσα σε χάλκινο πιθάρι από τους θνητούς Εφιάλτη και Ωτο και θα είχε χαθεί; (*Ιλιάδας* Ε 385-388) Είναι δυνατόν ο τρομερός θεός του πολέμου να κατανικάται από θνητούς; Συμβολικό ή πραγματικό το γεγονός;

Τι συμβολίζει ο Άδης; Ή είναι πραγματικός και υπάρχει; Πώς κατεβαίνει Οδυσσέας με το ζωντανό κορμί του εκεί πέρα; Σημαίνει τίποτε, ότι για να μιλήσουν οι νεκροί, πρέπει να πιούν αίμα ή είναι κάτι που συμβαίνει στ' αλήθεια; Και πώς μπορεί μια σκιά, η ψυχή ενός νεκρού, να πιεί αίμα, κάτι, δηλαδή, υλικό;

Τι είναι αυτοί οι Γίγαντες; Υπάρχουν;

Ο Φορωνέας πήρε τη φωτιά απ' το Δία, δίχως να τιμωρηθεί, ή ο Προμηθέας, που τιμωρήθηκε;

60d ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

Άλλωστε, το ότι είναι φαντασία και παραμύθια οι μύθοι φαίνεται και από το εξής γεγονός: έχουμε ως τον 6^ο - 5^ο π.Χ. αιώνα αφηγήσεις για τις «περιπέτειες» των θεών, τις διαμάχες τους, τις δημιουργίες νέων θεών κλπ. Από εκεί και πέρα δεν υπάρχει καμμία πληροφορία γι' αυτούς. Γιατί άραγε; Σταμάτησαν να γεννώνται θεοί μετά τον 6^ο αιώνα; Δεν κάνουν πια τίποτα; Κι αν κάνουν – όπως πολεμούσαν, έπαιρναν μέρος σε μάχες, κατέβαιναν στους ανθρώπους κ.λπ. – παρόμοια, γιατί δε βρέθηκε κάποιος ποιητής μεταξύ 4^{ου} π.Χ. και 4^{ου} μ.Χ. αιώνα να αφηγηθεί τις νέες εξελίξεις; Μόνο αντιγραφή και αναμάσημα. Σα να ήταν νεκρά δημιουργήματα της φαντασίας τους, κι όταν η φαντασία τους στέρεψε, έπαψαν να δρουν. Αν δρουν, τι έκαναν οι θεοί μετά την «θεογονία» του Ησίοδου. Αν οι θεοί στο παρελθόν γεννούσαν και γεννιόντουσαν, αυτό θα έπρεπε να γίνεται χωρίς διακοπή μέχρι σήμερα, δηλαδή π.χ. ο Δίας να γεννά κι άλλες κόρες. Αν όχι, αυτό θα σήμαινε αδυναμία και ότι ή ότι έφθασαν σε βαθύ γήρας και ευλόγως δεν γεννούν ή ότι πέθαναν και επομένως δεν υπάρχουν πια. Αν λοιπόν οι θεοί ήταν γεννητοί, έπρεπε μέχρι και σήμερα να γεννώνται, όπως ακριβώς και οι άνθρωποι, και μάλιστα θα έπρεπε να είναι περισσότεροι από τους θνητούς ανθρώπους.

Ένα άλλο πρόβλημα με τους μύθους είναι το εξής: έφτιαξε τελικά ο βαβυλώνιος θεός τον άνθρωπο, ή ο έλληνας θεός; Ή ο ινδός θεός; Κυβερνά ο Δίας στον Όλυμπο ή τα πνεύματα των Ινδιάνων; Αφού οι «Εθνικοί Έλληνες» είναι υπέρ όλων των παγανιστικών παραδόσεων, είτε θα πουν (παραλογιζόμενοι, και αυθαιρετώντας) πως όλοι οι θεοί τους έχουν το αντίστοιχό τους με όλους τους θεούς όλων των άλλων χωρών, είτε θα πούν πως οι θεοί της μιας χώρας είναι ανώτεροι των άλλων χωρών. Φαντάζεται κανείς τι κωμική κατάσταση θα δημιουργούνταν, να προσπαθούσαν (αποτυχημένα βεβαίως) να κατατάξουν σε παγκόσμια κατάταξη τους θεούς τους οι Έλληνες Νεοπαγανιστές. Χαρακτηριστικά γράφει ο Διόδωρος Σικελιώτης, για το χάος αναφορικά με τις «ταυτίσεις» θεών: «Την ίδια θεά άλλοι αποκαλούν Ίσιδα, άλλοι Δήμητρα, άλλοι Θεσμοφόρο, άλλοι Σελήνη, άλλοι Ήρα κι άλλοι με όλα μαζί τα ονόματα. Παρομοίως, τον Όσιρι άλλοι λένε πως είναι ο ίδιος με τον Σάραπι, άλλοι με τον Διόνυσο, άλλοι με τον Πλούτωνα, άλλοι με τον Άμμωνα, μερικοί μάλιστα και με τον Δία, ενώ πολλοί τον θεωρούν ίδιο με τον Πάνα' υπάρχουν και μερικοί που λένε ότι Σάραπις είναι ο θεός που οι Έλληνες ονομάζουν Ποσειδώνα» (*Βιβλιοθήκης ιστορικής βίβλος πρώτη*, 25, 1-2). Κουλουβάχατα! Το πιο παράλογο – αλλά και πιθανό, διότι θεωρούν πως καθένας θεός έχει και μια δικαιοδοσία – θα ήταν να πουν ότι, οι Έλληνες θεοί έχουν δικαιοδοσία μόνο στην Ελλάδα, οι ινδικοί μόνο στην Ινδία, οι αρχαίοι ρωσικοί μόνο στη Ρωσία κλπ. Έτσι, οι θεοί τους θα έκαναν θεομαχίες, προσπαθώντας να ορίσουν ..ώς πού πέφτει η Ελλάδα, η Ρωσία, η Ινδία κ.λπ.

Αλλά είναι ακόμη πιο κωμική η κατάσταση με τις αντιστοιχίσεις θεών, διότι ακόμη και κάθε μία ελληνική «θεότητα» δεν ήταν η ίδια. Εξηγούμαστε: «το γεγονός ότι δύο πόλεις έδιναν στο θεό τους το ίδιο όνομα, δε σημαίνει ότι είχαν και τον ίδιο θεό. Υπήρχε μια Αθηνά στην Αθήνα και μια άλλη Αθηνά στη Σπάρτη ήταν δύο διαφορετικές θεές (Θουκιδίδης, 1, 134; Πausanίας, 3, 17) (...) Στο μύθο του Τρωικού Πολέμου βλέπουμε μια Παλλάδα που μάχεται μαζί με τους Έλληνες, και μέσα στην Τροία υπήρχε μια άλλη Παλλάδα που λατρεύουν οι Τρώες και που τους προστατεύει (Ιλιάδας Ζ 88) (...) Οι πολίτες του Άργους και της Σάμου είχαν καθεμιά και από μία πολιούχο Ήρα δεν ήταν η ίδια θεά, γιατί κάθε μια τής απέδιδε εντελώς διαφορετικές ιδιότητες. (...) Η Ρώμη είχε μία Juno λίγα χιλιόμετρα από κει, οι Βήιοι είχαν μια άλλη ήταν μια τόσο διαφορετική θεότητα, ώστε ο δικτάτορας Κάμιλλος, καθώς πολιορκούσε του Βήιους, απευθύνθηκε στη Juno του εχθρού, με σκοπό να την πείσει να εγκαταλείψει την πόλη των Ετρούσκων και να περάσει στο δικό του στρατόπεδο» (Fustel De Coulanges, *Η αρχαία Πόλη*, εκδ. Ειρμός, σ. 231, 232). Θα πουν ορισμένοι, ότι και οι Χριστιανοί έχουν Παναγία σε κάθε τόπο, άρα είναι το ίδιο. Αυτό είναι λάθος, διότι η Παναγία της Τήνου κι η Παναγία Σουμελά έχουν τις ίδιες ιδιότητες, την ίδια ζωή κ.λπ., ενώ η Ήρα της Σάμου και η Αθηνά της Αθήνας έχουν – γι' αυτό άλλωστε υπάρχουν και τόσες διαφορές από μύθο σε μύθο, αναφορικά με κάθε θεό – διαφορετικές ιδιότητες και ιστορία δεν είναι απλώς τοπική η διαφορά, είναι διαφορετική θεότητα με ίδιο όνομα. Δηλαδή, όχι μόνο είναι αδύνατον να αντιστοιχηθούν ξένοι κι ελληνικοί θεοί, αλλά και κάθε ένα όνομα ελληνικής θεότητας αντιστοιχεί σε περισσότερους από έναν θεούς. Εάν, όμως, αυτά δεν ισχύουν, τότε οι «θεοί» είναι ανθέλληνες, αφού υποστήριζαν τους Τρώες κατά των Ελλήνων.

60e ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΔΙ' ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ

Μυθολογία ακατάλληλη δι' ανηλικούς – πώς να κάνετε το παιδί σας φονιά, γδάρτη, δήμιο, πατροκτόνο, αδελφοκτόνο, παιδοκτόνο, συζυγοκτόνο, βιαστή, διηγούμενοι σε αυτό τους μύθους: Ο Αθάμας σκοτώνει με βέλη το παιδί του – Η Ινώ ρίχνει τη Μελικέρτη σ' ένα πυρωμένο καζάνι και πηδά κι αυτή – Ο Ηρακλής κόβει αυτιά και μύτες κοινών θνητών – Σκοτώνει αντιπάλους σε αγώνα πάλης, σκοτώνει με ρόπαλο ένα βοσκό, σκοτώνει τον αντίπαλό του αρπάζοντάς τον απ' τη μέση, σηκώνοντάς τον στον αέρα και σπάζοντάς του τη ραχοκοκκαλιά – Ο Δίας σακατεύει το παιδί του – Ο Δίας κρεμά ανάποδα την Ήρα – Ο Απόλλων γδέρνει ζωντανό τον Μαρσύα – Ο Οϊνοπίων τυφλώνει τον Ωρίωνα στον ύπνο του – Η Αθηνά γδέρνει ζωντανό τον Πάλλαντα – Ο Απόλλων καρφώνει ένα εχθρό του με βέλος στο μάτι – Ο Πελίας κατασφάζει τη μητριά του πάνω στο βωμό της Ήρας – Οι Λήμνιες σφάζουν τους άντρες και τους πατεράδες τους – Η Μηδεία σφάζει, κόβει σε κομματάκια και πετά στη θάλασσα τον αδερφό της – Οι κόρες του Πελίας τον κατακρεουργούν και τον βράζουν – Ο Πελίας σφάζει το παιδί του – Η Μηδεία σφάζει τα παιδιά της και το θείο της – Ο Δίας βιάζει μια ιέρεια της Ήρας – Οι νύφες, κόρες του Δαναού, με προτροπή του δολοφονούν τους άντρες τους – ο Ακρίσιος παρατά τη γυναίκα και το παιδί του σε μια βάρκα στη θάλασσα – Ο Κρεσφόντης δολοφονείται από τα παιδιά του – ο Αλκμαίων σφάζει τη μητέρα του, Εριφύλη – Ο Ηρακλής βιάζει την Αύγη.

Είναι παράλογο, οι εθνικιστές αρχαιολάτρες να εξοργίζονται, διότι η Παλαιά Διαθήκη που αναφέρει επίσης ανήθικες πράξεις, διδάσκεται στα σχολεία, ενώ δεν εξοργίζονται καθόλου για τις ανηθικότητες της μυθολογίας, η οποία επίσης διδάσκεται στα σχολεία – τα έπη του Ομήρου διδάσκονται ολόκληρα, δίχως αποκλεισμό των αντιπαιδαγωγικών στίχων. Δηλαδή, σύμφωνα με τους αρχαιόπληκτους, η εβραϊκή ανηθικότητα πρέπει να μη διδάσκεται, ενώ η ελληνική πρέπει να διδάσκεται, επειδή είναι απλώς ελληνική; Οι «Πατρώοι Θεοί» του Φωτός διέπραξαν συνολικά 76 φόνους, μία γενοκτονία, μία αιμομιξία, 3 βιασμούς, 2 απόπειρες βιασμού, 7 βασανισμούς/ακρωτηριασμούς, 78 μοιχίες, 2 κακοποιήσεις τέκνων, ήταν αυτουργοί σε εκατοντάδες φόνους, προκάλεσαν τρέλλα 6 φορές, 5 φορές παιδεραστία.

Οι Νεοπαγανιστές ισχυρίζονται πως οι μύθοι είναι συμβολικοί, και γι' αυτό έχουν άδικο οι Χριστιανοί, οι οποίοι εξ αρχής κατέκριναν το ανήθικο και αδύνατο να συνδυαστεί με την αντίληψη περί θεότητας περιεχόμενο ορισμένων μύθων. Ωστόσο, ο Πλάτων έχει ακριβώς τις ίδιες απόψεις με αυτές των Χριστιανών: Καταδικάζει με σφοδρότητα τους ποιητές (Όμηρο, Ησίοδο, Αισχύλο κ.ά.) και τους μύθους που αυτοί έγραψαν. Δεν λέει ο Πλάτων «αυτοί οι φαινομενικά ανήθικοι και αισχροί περί θεών μύθοι είναι συμβολικοί και έχουν κρυφό νόημα». Δεν λέει ο Πλάτων «Α, μύθοι είναι, δεν πειράζει, συμβολικοί είναι». Αντίθετα, αντιμετωπίζει τα γεγονότα των μύθων ως πραγματικά συμβάντα της ζωής των θεών. Για παράδειγμα, λέει ότι ο μύθος στην *Ιλιάδα* Ω 527 (δες παραπάνω) πρέπει να απορριφθεί διότι είναι απαράδεκτος και εκφράζει μια απαράδεκτη αντίληψη για τη θεότητα. Τόσο γι' αυτόν τον μύθο όσο και για άλλους ο Πλάτων δεν λέει «είναι συμβολικός, οπότε ας τον κρατήσουμε κι ας τον διδάσκουμε». Λέει «είναι για πέταμα, και απαγορεύεται να τον διδάσκει κανείς». Ο Πλάτωνας γράφει (*Πολιτεία* 378): «Όσα πάλι έκανε ο Ουρανός κι έπαθε έπειτα από το γιό του [Κρόνο], και αληθινά ακόμη να ήταν, νομίζω πως δεν έπρεπε να λέγονται τόσο εύκολα σε νέους που δεν έχουν κρίση, αλλά να αποσιωπούνται (...). Και δεν πρέπει να ακουστούν ποτέ στη δική μας πόλη, ούτε θα επιτραπεί ποτέ να λέγεται εμπρός σε νέο ακροατή, πως και τη χειρότερη αδικία αν έκανε κανείς, πως και τον πατέρα του αν έρριχνε στα χειρότερα βασανιστήρια για κάποιο κακό που του έκανε εκείνος, δεν θα ήταν αυτό κανένα έκτακτο πράγμα, αλλά κάτι που έκαναν και οι πρώτοι και μεγαλύτεροι θεοί. (...) Και ούτε ο ελάχιστος λόγος, εννοείται, δεν θα γίνει, πως πολεμούν και επιβουλεύονται και μάχονται οι θεοί μεταξύ τους, αν θέλουμε τουλάχιστο αυτοί, που μέλλουν να μάς φυλάξουν την πόλη, να νομίζουν το αισχρότερο πράγμα το να γίνονται για το τίποτα εχθροί μεταξύ τους· πολύ περισσότερο, να καθόμαστε να διηγούμαστε ή να ιστορούμε γιγαντομαχίες και άλλες κάθε λογής έχθρες θεών και ηρώων με συγγενείς και με άλλους δικούς τους. Αλλά αν ο σκοπός μας είναι να τους πείσουμε, πως ποτέ δεν μίσησε πολίτης άλλο συμπολίτη του κι ούτε είναι όσιο να γίνεται τέτοιο πράγμα, (...) μόνο με αυτό το πνεύμα μύθους να διηγούνται στα παιδιά και να συνθέτουν οι ποιητές. (...) Κι όλες τις θεομαχίες που διηγείται ο Όμηρος, θα είναι ολότελα απαράδεκτα στην πόλη μας, ούτε αν είναι καμωμένα με αλληγορίες, ούτε αν είναι χωρίς αλληγορίες. Γιατί ο νέος δεν είναι σε θέση να κρίνει τι είναι αλληγορία και τι δεν είναι, μα όσα εντυπωθούν από αυτή την ηλικία στο πνεύμα του, δύσκολο είναι συνήθως να εξαλειφθούν και να μετακινηθούν από εκεί μέσα· γι' αυτό ίσως πρέπει να δώσουμε τη μεγαλύτερη σημασία, οι πρώτοι λόγοι που ακούει το παιδί, να είναι όσο μπορεί καταλληλότεροι να το οδηγούν στην αρετή.»

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει (*Κατά Ιουλιανού*, 1, 117, 118, 120-121): «Αν και, αν μεν αυτά [Οι μύθοι] είναι αληθινά, δεν πρέπει να ντρέπονται, αλλά να φιλοτιμούνται να τα μιμηθούν και να πείσουν ότι δεν είναι αισχρά. Και γιατί πρέπει να καταφεύγουν στο μύθο, ως συγκάλλυμα της αισχύνης; (...) Εάν πουν ότι αυτά είναι φανταστικά δημιουργήματα και φλυαρίες των ποιητών, οι οποίοι χρησιμοποιούν δύο μέσα για να κάνουν ευχάριστη την ποίηση, το μέτρο και τον μύθο, και οιωνεί καταγλυκαίνουν με αυτά την ακοή, ενώ γι' αυτούς είναι περισσότερο απόρητο και βαθύτερο το νόημα που υπάρχει μέσα σε αυτά [=στους μύθους], και γίνεται προσιτό στους λίγους από τους πλέον σοφούς, (...) Από πού και από ποια ορμώμενοι και ποιους λόγους χρησιμοποιούντες, θα μπορέσουν να διαπαιδαγωγήσουν αυτούς στην αρετή και να τους κάνουν άξιους περισσότερων με τις παραινέσεις; (...) Μήπως διηγούμενοι τους πολέμους των θεών και τις εξεγέσεις και τις επαναστάσεις και το πλήθος των ελαττωμάτων, τα οποία και αυτοί έχουν και μεταξύ τους επιδεικνύουν, τόσο ιδιαιτέρως όσο και δημοσίως, και με τα οποία ελαττώματα είναι γεμάτο κάθε σύγγραμμα και ποίημα; Πολύ γρήγορα θα τους μετέβαλαν από ειρηνικούς σε φιλοπόλεμους και αντί σοφών σε παράφρονες, και όχι, αντιθέτως, σε μετρημένους και συνετούς αντί θρασέων και αμόρφωτων, με τα παραδείγματα αυτά. Διότι αυτούς, που είναι δύσκολο και χωρίς εκείνα που τους τραβούν προς το κακό να τους μεταθέσεις από την κακία και να τους μεταφέρεις προς την καλλίτερη μοίρα από τη χειρότερη, αυτούς ποιος θα μπορούσε να τους πείσει να γίνουν ήμεροι και συγκρατημένοι, αφού χρησιμοποιούν ως οδηγούς και προστάτες των παθών τους τους θεούς, και όπου το κακό θεωρείται τίμιο, καθόσον προίσταται κάποιους από τους θεούς, του οποίου το πάθος τιμάται με βωμούς και θυσίες και απολαύει ελευθερίας υπό την προστασία των νόμων; Διότι αυτό είναι το χειρότερο: ότι εκείνα που τιμωρούνται από τους νόμους, αυτά ως θεϊκά τιμώνται. Τόσο μεγάλο είναι το μέγεθος της αδικίας σας.

121. Δεύτερον, ας προβληθεί προς αυτούς ο σεβασμός και η τιμή των γονιών και ο σεβασμός της πρώτης αιτίας της ύπαξης. Γι' αυτό και η λογική ας μας προτρέπει και η θεολογία ας μας πείθει. Πώς δε δεν θα μας πείσει ο Κρόνος ο οποίος απέκοψε το μόριο του Ουρανού, για να γίνει άγονος μεταξύ των θεών (...) και ο,τιδήποτε άλλο παρόμοιο προβάλλουν σε αυτούς ως παράδειγμα τιμής των γονιών οι βίβλοι [των μύθων];»

Είτε μιλάει ο Πλάτωνας είτε ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, το ίδιο κάνει. Και οι δύο ισχυρίζονται πως οι βλαβεροί μύθοι, είτε είναι αλληγορίες είτε όχι (το τονίζει ιδιαίτερα ο Πλάτων), επιδρούν βλαβερά στους ανθρώπους. Πιστεύουν δηλαδή και οι δύο ότι μύθοι που μιλάνε για θεομαχίες και άλλες παρεκτροπές των «θεών» δίνουν το κακό παράδειγμα στους ανθρώπους. Κι έτσι οι άνθρωποι παραδειγματίζονται από την κακία, την οποία δίνουν ως παράδειγμα οι δήθεν «συμβολικοί» (ηθικά αθώοι) μύθοι. Αυτά δε τα λέει κανένας «θρησκόληπτος Χριστιανός», τα προσυπογράφει ο μεγαλύτερος φιλόσοφος της Ελλάδας. Συνεπώς, ο Πλάτων δεν θεωρεί καθόλου τους μύθους ηθικώς αβλαβείς, αλλά το αντίθετο, συμεριζεται την χριστιανική άποψη.

«-Θα επιτρέψουμε λοιπόν, έτσι εύκολα ν' ακούουν τα παιδιά τούς όποιους λάχη μύθους, που τους έπλασαν όποιοι λάχουν;

-Διόλου μάλιστα δε θα το επιτρέψωμε.

-(...)Τους περισσότερους βέβαια [μύθους] απ' αυτούς που τους διηγούνται σήμερα, πρέπει να τους βγάλωμ' έξω» (Πολιτεία 377c-d)

«(..) και αν ήταν οπωσδήποτε ανάγκη να γίνη λόγος γι' αυτά, να τ' ακούουν με απόλυτη μυστικότητα όσο μπορεί πιο λίγοι» (Πολιτεία 378a).

Εδώ να σημειώσουμε

1) τη δυσφορία, με την οποία ο Πλάτων δίνει την άδεια, ακόμη και γι' αυτήν την ακρόαση. Μόνο «αν ήταν οπωσδήποτε ανάγκη».

2) ότι δεν αναιρείται τίποτε, όσον αφορά την απαγόρευση να ακούνε ή να διδάσκονται οι νέοι τους μύθους αυτούς. Ακόμη κι αν αυτό ήταν το τελικό συμπέρασμα του Πλάτωνα, πάλι, επειδή οι νέοι δεν θα διδάσκονταν τους μύθους αυτούς, αυτοί έπειτα από μια γενιά θα έσβηναν και θα χάνονταν από τη μνήμη. Ωστόσο αυτή δεν είναι η τελική πρόταση του Πλάτωνα.

«Ούτε θ' αφήσωμε τους νέους ν' ακούουν εκείνα που λέγει ο Αισχύλος, ότι τάχα ο θεός αφορμή βρίσκει σαν θέλη σύρριζα να ξεπατώσει σπίτι (Αισχύλου Νιόβη)» (Πολιτεία 380a).

«Να μη δώσωμε ποτέ την άδεια σε κανένα, ούτε σε νέους ούτε σε γέροντες, ούτε να λέγουν ούτε ν' ακούουν μέσα στην πόλη μας τέτοιους λόγους είτε με στίχους είτε χωρίς στίχους, γιατί και ανόσια είναι να λέγονται, αν λέγονται, τέτοια πράγματα για τους θεούς και για μας όχι ωφέλιμα, μα ακόμη και μεταξύ τους ασύμφωνα» (Πολιτεία 380b-c).

«Όταν κανείς μας λέγει τέτοια για τους θεούς, θα του γυρίσωμε τις πλάτες και δε θα του δώσωμε τα ψαλτικά του, ούτε και στους δασκάλους θα επιτρέψωμε να τα μεταχειρίζονται για την ανατροφή των παιδιών» (Πολιτεία 383c).

«Γιατί, αν τ' ακούσουν στα σοβαρά οι νέοι όλα τα τέτοια (τους μύθους) και δεν τα περιγελούν σαν ανάξια να λέγονται, εύκολα θα καταντήσουν να μην το θεωρούν ανάξιο να τα κάνουν και οι ίδιοι» (Πολιτεία 388d)...

... «Γιά όλους αυτούς τους λόγους ας καταργήσωμε τούς τέτοιους μύθους, μήπως γεννήσουν μέσα στην ψυχή των νέων πολλή ευκολία για την πονηρία» (Πολιτεία 391e).

Βλέπουμε, ότι ο Πλάτων, αν και για μια στιγμή του περνά απ' το νού να επιτρέψει σε πολύ λίγους πολίτες να ακούν τους παράλογους μύθους (378a), (κι αυτό με μεγάλη δυσαρέσκεια, «αν ήταν οπωσδήποτε ανάγκη» οι νέοι, όμως, απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση να τα ακούνε), αμέσως αλλάζει γνώμη και προστάζει κανείς πολίτης, όχι μόνο απλώς οι νέοι, αλλά ούτε και οι γέροι, να μην ακούει τους μύθους που ο Πλάτων απαγορεύει (380 b-c).

60g ΕΙΝΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟΙ ΟΙ ΜΥΘΟΙ;

Αντίθετα, πάντως, με τις απόψεις των Νεοπαγανιστών και των τελευταίων Παγανιστών που εναγωνίως – επειδή τους κατηγορούσαν οι Χριστιανοί – προσπαθούσαν να δείξουν ότι οι μυθολογικοί βιασμοί, μητροκτονίες, αδελφοκτονίες και βασανισμοί ήταν συμβολικοί, οι ίδιοι οι απλοί Ειδωλολάτρες της προχριστιανικής και δη της κλασσικής εποχής, φαίνεται να είχαν διαφορετική γνώμη. Φαίνεται πως τότε δεν είχαν πρόβλημα να συγκαλύπτουν τις συμβολικές αιματοχυσίες της μυθολογίας.

«Τοῦ δὲ ἀγάλματος τὸ βᾶθρον παρέχεται μὲν βωμοῦ σχῆμα, **τεθᾶφθαι δὲ τὸν Ὑάκινθον λέγουσιν ἐν αὐτῷ**, καὶ Ὑακινθίοις πρὸ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος θυσίας ἐς τοῦτον Ὑακίνθῳ τὸν βωμὸν διὰ θύρας χαλκῆς ἐναγίζουσιν», γράφει ο Πausανίας, (*Λακωνικά*, 19, 3). Δηλαδή: «Το βᾶθρο του αγάλματος ἔχει σχῆμα βωμοῦ και λέγεται ὅτι ἐκεῖ εἶναι θαμμένος ο Ὑάκινθος και στα Ὑακίνθια, πριν ἀπὸ τη θυσία στον Ἀπόλλωνα, σ' αὐτὸν τον βωμό και μέσα ἀπὸ χάλκινη πόρτα κάνουν εναγνισμούς για τον Ὑάκινθο». Δηλαδή ο Ὑάκινθος δεν ἦταν ἕνας «ἀνύπαρκτος», και «ἀπλὸ σύμβολο», ἀλλὰ σύμφωνα με τους Ειδωλολάτρες ἦταν υπαρκτὸ πρόσωπο, ἀφοῦ εἶχε τάφο.

Ηροδότου, *Ιστορίαι*, 2, 45 «Λέγουσι δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα ἀνεπισκέπτως οἱ Ἕλληνες ἑὺήθης δὲ αὐτῶν καὶ ὅδε ὁ μῦθος ἔστι τὸν περὶ τοῦ Ἡρακλέους λέγουσι, ὡς αὐτὸν ἀπικόμενον ἐς Αἴγυπτον στέψαντες οἱ Αἰγύπτιοι ὑπὸ πομπῆς ἐξῆγον ὡς θύσοντες τῷ Δίῳ τὸν δὲ τέως μὲν ἡσυχίην ἔχειν, ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ πρὸς τῷ βωμῷ κατάρχοντο, ἐς ἀλκὴν τραπόμενον πάντας σφέας καταφονεῦσαι. Ἔμοι μὲν νυν δοκέουσι ταῦτα λέγοντες τῆς Αἰγυπτίων φύσιως καὶ τῶν νόμων πάμπαν ἀπείρως ἔχειν οἱ Ἕλληνες τοῖσι γὰρ οὐδὲ κτήνεα ὁσίη θύειν ἔστι χωρὶς ὕων καὶ ἐρσένων βοῶν καὶ μόσχων, ὅσοι ἂν καθαροὶ ἔωσι, καὶ χηνῶν, κῶς ἂν οὔτοι ἀνθρώπους θύεν; Ἔτι δὲ ἕνα ἐόντα τὸν Ἡρακλέα καὶ ἔτι ἀνθρωπον, ὡς δὴ φασι, κῶς φύσιν ἔχει πολλὰς μυριάδας φονεῦσαι; Καὶ περὶ μὲν τούτων τσαῦτα ἡμῖν εἰποῦσι καὶ παρὰ τῶν θεῶν καὶ παρὰ τῶν ἠρώων εὐμενεῖη εἶη». Σε μετάφραση: «Οἱ Ἕλληνες ἔχουν πολλοὺς μύθους που δεν στηρίζονται σε γεγονότα. Ἐνας ἀπὸ τους πιο ἀστεῖους εἶναι αὐτὸς που διηγείται πως πῆγε ο Ηρακλῆς στην Αἴγυπτο, ὅπου τον συνέλαβαν οἱ Αἰγύπτιοι και ἤθελαν να τον θυσιάσουν στον Δία με ὅλη την πρέπουσα λαμπρότητα και με το θυσιαστήριο στεφάνι πάνω στο κεφάλι του, και πως ἐκεῖνος ἔμεινε ἀπραγος μέχρι τη στιγμή που θα ἀρχιζε η τελετὴ στον βωμό, ὁπότε χρησιμοποίησε τη δύναμή του και τους σκότωσε ὅλους. Κατὰ τη γνώμη μου, τουλάχιστον, αὐτὸς ο μῦθος εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξη ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔχουν πλήρη ἀγνοία του χαρακτήρα και των συνηθειῶν των Αἰγυπτίων. Η ἴδια η θρησκεία τους ἀπαγορεύει να σκοτώνουν ἀκόμα και ζῶα για θυσία, ἐκτὸς ἀπὸ πρόβατα, ταύρους, χοίρους και μοσχάρια που ἔχουν περάσει ἀπὸ ἔλεγχο καθαριότητας και χήνες. Πόσο πιθανὸ εἶναι λοιπόν, να ἤθελαν να θυσιάσουν ἕναν ἀνθρωπο; Εξᾶλλου, αν ο Ηρακλῆς ἦταν κοινὸς θνητὸς, ὅπως λένε πως ἦταν, πὼς εἶναι δυνατό να σκότωσε δεκάδες χιλιάδες ἀνθρώπους; **Εὐχομαι θεοὶ και ἥρωες να με συγχωρήσουν για αὐτὰ που εἶπα πάνω σε αὐτὰ τα θέματα!**» Βλέπουμε τον Ηρόδοτο να ζητᾶ συγγνώμη ἀπὸ τους θεοὺς, επειδὴ τόλμησε να κρίνει το περιεχόμενο ενός μύθου ὡς ψευδές. Πραγματεύεται δηλαδή τον μῦθο ὄχι ὡς «συμβολικὸ», ὄχι ὡς δόγμα θεολογικὸ, ἀλλὰ ὡς ἀληθινὸ γεγονός που διέπραξε ο ημί-θεος Ηρακλῆς, διότι φοβάται μήπως ἀρνούμενος το ἀληθές τού μύθου, διαστρέψει την ιστορικὴ ἀλήθεια! Εἴαν οἱ μῦθοι ἦταν ἀπλὰ σύμβολα, δε θα φοβόταν ο Ηρόδοτος να «διαστρεβλώσει» την νομιζόμενη ιστορικὴ ἀλήθεια που αὐτοὶ περιέχουν, ἀλλὰ ἀπλῶς θα ἐξέφραζε ἄλλη ἀποψη για το «συμβολικὸ νόημά» τους. Συνεπῶς, δεν ἦταν «σύμβολα – οὔτε βεβαίως δογματικὰ ἀρθρα πίστεως και κοσμοαντίληψης – οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι, ἀλλὰ θεωροῦνταν ἀληθινὰ γεγονότα.

Ἀς μη ξεχνᾶμε ὅτι οἱ «μῦθοι», επειδὴ θεωροῦνταν ἀληθινὰ γεγονότα κι ὄχι «συμβολικὰ», ἀποτελοῦσαν παράδειγμα προς μίμηση. Ὅ,τι ἔκαναν οἱ θεοὶ στους μύθους, το ἔκαναν και οἱ λάτρες τους. Παιδεραστῖα ο θεός; Παιδεραστῖς κι ο θνητὸς. Μοιχὸς ο θεός; Μοιχὸς κι ο θνητὸς λάτρης

του. Φονιάς ο θεός; Φονιάς κι ο θνητός. Απόδειξη γι' αυτό είναι ότι ο Πλάτωνας, αναφέρει στους *Νόμους* ότι τον «μύθο» του Δία και του Γανυμήδη τον χρησιμοποιούν οι παιδευομένοι σε όλη την Ελλάδα, για να δικαιολογήσουν την ομοφυλοφιλία τους. «Ήταν τόσο σίγουροι ότι οι νόμοι τους προήλθαν από το Δία, ώστε τον φόρτωσαν μ' αυτό το μύθο για να έχουν ένα θεϊκό παράδειγμα, όταν ήθελαν να απολαμβάνουν και αυτό το είδος ηδονής» (*Νόμοι*, 636c).

Γι' αυτό το λόγο κι ο Αριστοφάνης γράφει «Με παντρεμένη αν σε πιάσουν / θα πεις απλά στον σύζυγο/ πως δεν διέπραξες αδικία, αφού κι ο Δίας το ίδιο έκανε, / σαν ερωτιάρης που ήτανε και γυναικάς/ Κι αφού εσύ είσαι θνητός, πώς από τον θεό θα είσαι δυνατότερος» (Αριστοφάνης, *Νεφέλες*, στχ. 1079-1082).

Ο Ευριπίδης γράφει (*Ιων*, στ. 449 κ.ε.): «Σωστό δεν είναι/ με κατηγορίες να κακολογούμε/ τους δύσμοιρους ανθρώπους αν μιμούνται/ τα έργα που οι θεοί κρίνουν δίκαια,/ μα εκείνους που σ' αυτά μας δασκαλεύουν» και (*Ηρακλής μαινόμενος*, στ. 1316): «με γάμους άνομους δεν έχουν σμίξει;/ Δεν ατίμασαν για την εξουσία/ τους γονιούς δένοντάς τους μ' αλυσίδες;/ Αξένοιαστοι στον Όλυμπο όμως ζούνε/ παρά τα σφάλματά τους», υποστηρίζοντας πως για την ανηθικότητα των ανθρώπων φταίνε οι θεοί με το παράδειγμα που δίνουν στους μύθους.

Να τι γράφει ο Παλλαδάς, που αν κι Εθνικός, δεν χαμπάριαζε από «συμβολικούς μύθους» κι άλλες ανοησίες, αλλά συνέδεε τους ανθρωποκτόνους με το παράδειγμα που δίνει ο Δίας. «Εἴ τούς ἀνδροφόνους εὐδαίμονας ὄντας ὀρῶμεν,/οὐ πάνυ θαυμάζω· τοῦ Διὸς ἔστι γέρας./τόν γάρ γεννήσαντα μεμνηκῶς καί ἐκεῖνος/ κτεῖνεν ἄν, εἰ ὁ Κρόνος θνητός ἐτύγχανεν ὦν· ἀντί δέ τοῦ κτεῖναι σύν τοῖς Τιτῆσι κολάζει,/δέσμιον ὡς ληστήν εἰς τὸ βάραθρον ἐνεῖς» (Π.Α. Χ, 53). Μετάφραση: «Αν βλέπω ευτυχείς τους ανθρωποκτόνους να είναι/δεν απορώ πολύ./του Δία είναι ο έπαινος./ κι εκείνος τον γεννήτορά του ασφαλώς θάχε σκοτώσει./που τόσο μίσησε, αν τύχαινε θνητός ο Κρόνος νάναι./όμως μαζί με τους Τιτάνες δεν τον σκότωσε. Δέσμιο/μες στο βαθύ το βάραθρο, προτίμησε, ωσάν ληστή, να τον κρατάει».

Ο Πλάτων καθόλου δε θεωρεί «συμβολικά» όσα λεν οι μύθοι, όπως επιμένουν οι Νεοπαγανιστές, αλλά απολύτως πραγματικά γεγονότα· πάντως πιστεύει πως αυτοί που τα πρωτοείπαν και αυτοί που τα ακούν, τα θεωρούν αληθή. Όχι ως συμβολικά.

«Όλα όσα λέγουν οι ποιηταί και οι μυθολόγοι δεν είναι διήγηση για πράγματα, που είτε έχουν γίνει, είτε γίνονται τώρα, είτε που θα γίνουν;

-Τι άλλο βέβαια;» (*Πολιτεία* 392d).

Οι ποιητές είναι «τέκνα συγχρόνως και προφήτες των θεών» (*Πολιτεία* 366b)· αυτή είναι η άποψη των πολυθεϊστών του 4^{ου} αι., όπως τη μεταφέρει ο Πλάτωνας. Άρα, σύμφωνα με τους Πολυθεϊστές (αλλά αντίθετα με τον Πλάτωνα), τα λόγια των ποιητών κι οι μυθολογίες δεν μπορεί να είναι «λανθασμένα». Είναι «προφητείες»· αποκάλυψη.

Είναι ολοφάνερο, ότι για τους αρχαίους Έλληνες της κλασσικής εποχής οι μύθοι δεν ήταν «συμβολικοί», όπως λεν οι Νεοεποχίτες, αλλά αληθινά γεγονότα – επαναλαμβάνουμε: όχι όμως πηγές δογματικής θεολογίας – και παραδείγματα προς μίμηση. Αυτός είναι άλλωστε κι ο λόγος που ο Πλάτωνας θέλει την «κάθαρση» των ανήθικων μύθων. Ξέρει πολύ καλά ο Πλάτων αυτά που οι νεοεποχίτες Νεοπαγανιστές αρνούνται.

Ορισμένοι θα ισχυριστούν, ότι οι θεοί είναι σύμβολα των φυσικών δυνάμεων. Έτσι, π.χ. ο Απόλλωνας είναι ο συμβολισμός του Ήλιου και η Άρτεμη ο συμβολισμός της Σελήνης. Ωστόσο, δεν υπάρχει μόνο ο θεός Απόλλων κι η θεά Άρτεμη, αλλά την ίδια στιγμή, εκτός από αυτούς υπήρχαν και οι θεοί Ήλιος και Σελήνη, ως ξεχωριστές θεότητες από τους Απόλλωνα και Άρτεμη. Εάν ο Απόλλων ήταν «απλώς» ο συμβολισμός του Ήλιου, τότε δεν θα υπήρχε λόγος να υπάρχει ταυτόχρονα ξεχωριστή θεότητα Ήλιος και Σελήνη. Άρα ο Απόλλων δεν είναι απλώς ένας φυσικός συμβολισμός. Άλλωστε η Θεά Σελήνη έχει ερωτικές σχέσεις με τον κοινό θνητό Ενδυμίωνα, ενώ η Θεά Άρτεμη είναι παρθένα.

Με άλλα λόγια, οι Αρχαίοι, ακόμη κι αν στην αρχή, στην προϊστορία τους, είχαν κάποιο φυσικό συμβολισμό για τον Απόλλωνα (πράγμα, βεβαίως, αναπόδεικτο), στη συνέχεια το «ξέχασαν» εντελώς και, παράλληλα με τον συμβολικό θεό Ήλιο, συνυπήρχε ο θεός Απόλλων, ο οποίος είχε «αποσυμβολιστεί». Δεν πίστευαν οι Αρχαίοι ότι οι θεοί τους ήταν σύμβολα. Εξάλλου, όπως είδαμε, οι θεοί δεν μπορεί να είναι «συμβολικοί», διότι κάθε θεότητα μπλέκεται στα πόδια και μπαίνει στα χωράφια πολλών άλλων θεοτήτων «κλέβοντάς» τους τον δικό τους συμβολισμό. Δεν μπορεί η «πελάγια Αφροδίτη» να συμβολίζει το ίδιο με τον αρμόδιο για τη θάλασσα θεό, Ποσειδώνα. Θα ήταν άχρηστη η ύπαρξή της ως συμβόλου, αφού ο Ποσειδώνας φροντίζει για τη θάλασσα. Κι αν υποθεθεί ότι κάθε θεότητα έχει πολλές λειτουργίες, τότε θα έπρεπε να έχει διαφορετικό όνομα, αφού προφανώς η μία λειτουργία είναι πολύ πιο κοντά στην ιδιότητα της μίας παρά της άλλης θεότητας. Επιπλέον, όντας – σύμφωνα με τον ορισμό των Νεοπαγανιστών – οι θεότητες δυνάμεις, κάθε δύναμη, αν ήταν πολλαπλή (με πολλές λειτουργίες) θα έπρεπε να υποδιαιρεθεί σε τόσες δυνάμεις-θεότητες (με διαφορετικό όνομα), ώστε κάθε μία από αυτές να έχει μόνο ένα όνομα. Δηλαδή,

- 1) η άποψη περί συμβολικών θεών είναι ορθή σε λίγες περιπτώσεις μύθων.
- 2) Δεν μπορούμε να ξέρουμε, πότε ένας μύθος είναι συμβολικός ή πραγματική ιστορία ή σκέτη φαντασία. Ο «Προμηθέας» ως λέξη, σύμφωνα με τον Π. Λεκατσά προέρχεται από το σανσκριτικό «prāmantha», που σημαίνει «το ξύλινο όργανο, δια της τριβής του οποίου οι πρωτόγονοι παράγουν πυρ. Προς το σύμβολο ακριβώς του Προμηθέα αντιστοιχεί ο νάθηρκας του Ησίοδου (*Έργα και Ημέραι*, στ. 50)». Στη Σπάρτη και σ'άλλα μέρη της Λακωνίας είναι βεβαιωμένη από φιλολογικές και επιγραφικές πηγές λατρεία του «Δία αγαμέμοννα» (Ν. Παπαχατζή, *Η θρησκεία στην Αρχαία Ελλάδα*, Εκδοτικής Αθηνών, σ. 123), πράγμα που σημαίνει ότι ο θρυλικός Αγαμέμοννας, αδερφός του σπαρτιάτη βασιλιά Μενέλαου είχε θεοποιηθεί ως Δίας. Άλλοτε, λοιπόν, έχουμε φαντασία, άλλοτε μακριά ανάμνηση της πρωτόγονης ζωής ή πραγματική ιστορία, άλλοτε συμβολισμό, όμως, ούτε γνωρίζουμε τα πραγματικά γεγονότα της προϊστορίας ούτε οι μεταγενέστερες αυθαίρετες συμβολικές ερμηνείες είναι αποδείξιμες.
- 3) Είναι (η άποψη περί συμβολισμού) αδύνατη, διότι κάθε θεός εμπλέκεται στις αρμοδιότητες/συμβολισμούς άλλων θεών, άρα υπάρχουν π.χ. δύο θεοί για ένα φυσικό φαινόμενο ή δύναμη,
- 4) Οι μύθοι, επειδή είναι διηγήσεις που περιγράφουν ολόκληρη τη «ζωή» ενός θεού, τις μάχες, συμμαχίες, έρωτες, μαλώματα κ.λπ. δεν γίνεται να είναι φυσικός συμβολισμός. Δεν μπορεί σε κάθε τι που αποτελεί μέρος της διήγησης μιας ολόκληρης ζωής, να δοθεί συμβολική εξήγηση. Θα ήταν το ίδιο αφελές, αν τη ζωή ενός ανθρώπου – οι θεοί είναι ανθρωπομορφικοί – προσπαθούσαμε να τη θεωρήσουμε «συμβολική», αποσυμβολίζοντας (βάσει της θεωρίας, ότι οι πράξεις είναι συμβολισμοί φυσικών φαινομένων) κάθε πράξη του. Είναι, λοιπόν, οι μύθοι, κυρίως μη συμβολική περιγραφή των πράξεων του θεού.
- 5) Δεν μπορεί, μέσα στο χάος των τόσων πολλών και συχνά αντικρουόμενων μυθολογικών διηγήσεων, να εκλεγεί αυθαίρετα Ένας μύθος ως ο σωστός/πραγματικός. Ως συνέπεια, επίσης δεν μπορεί να υπάρξει Ένας και μοναδικός Αποσυμβολισμός του «θεού»/μύθου, διότι αυτό απαιτεί την ύπαρξη Δόγματος, το οποίο καθορίζει ποια από όλες τις ερμηνείες και ποιος από όλες τις παραλλαγές του μύθου είναι ο σωστός. Δόγμα όμως δεν υπήρχε στην Αρχαιότητα' άρα ούτε και κοινά αποδεκτός Αποσυμβολισμός.
- 6) Οι Αρχαίοι στην πλειοψηφία τους, εκτός ορισμένων θρησκών φιλοσόφων, τους μύθους δεν τους λογάριαζαν για συμβολικούς, αλλά για πραγματικά γεγονότα.

Όταν επικράτησε ο Χριστιανισμός, σαν μικρά παιδιά οι Παγανιστές προσπαθούσαν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα των αρχαίων μύθων, παρουσιάζοντάς τα ως «συμβολικά».

Και βέβαια, για να γυρίσουμε στα περί δογματισμού, οι Νεοπαγανιστές είναι δογματικοί,

έχουν δόγματα, τα οποία συνίστανται στην ερμηνεία των μύθων της αρχαίας θρησκείας. Οι Ειδωολάτρες της κλασσικής εποχής δεν είχαν ούτε ενιαία αλλά ούτε και συγκεκριμένη ερμηνεία των μύθων, ούτε νοιάστηκαν να τους ερμηνεύσουν καν. Δεν δογματίζαν με βάση το περιεχόμενο των μύθων, κι αυτό διότι, όπως είδαμε, ουδέποτε τους θεώρησαν συμβολικούς, ώστε να υπάρχει ανάγκη αποσυμβολισμού. Αντιθέτως, από τη στιγμή που οι νεοεποχίτες Νεοπαγανιστές αποφασίζουν ότι υπάρχει μία σωστή, κρυφή ερμηνεία των μύθων, τότε η ερμηνεία αυτή είναι ζήτημα αλήθειας, και δογματισμού. Από τη στιγμή που οι Νεοπαγανιστές ερμηνεύουν μύθους με *συγκεκριμένο τρόπο και δίνοντας συγκεκριμένο νόημα*, δογματίζουν, και η φιλοσοφία τους είναι δόγμα.

Να τονίσουμε πως οι Ειδωολάτρες, όσο κι αν δέχονταν τους μύθους ως γεγονότα, ωστόσο δεν μπορούσαν να εξάγουν δογματικά συμπεράσματα από τη μυθολογία, διότι δεν υπήρχε ενιαίο ιερατείο, αλλά και διότι πολλοί μύθοι ήταν αντικρουόμενοι μεταξύ τους (π.χ. ο τάφος του Δία στην Κρήτη ή στην Κρητέα της Αρκαδίας). Οι νεοεποχίτες Νεοπαγανιστές, επειδή συνιστούν ενιαία ομάδα/ιερατείο μεταχειρίζονται δογματικά όλους τους δεκάδες αντικρουόμενους μύθους, οι οποίοι δεν είναι τίποτε άλλο παρά καθαρή φαντασία.

61. "Οι Χριστιανοί αποκαλούν δαίμονες τους δώδεκα ελληνικούς θεούς, υποστηρίζοντας την παράλογη αντίληψη ότι πίσω από αυτούς κρύβεται ..ο Διάβολος. Δηλαδή ο Έρωτας π.χ., σύμφωνα με τους Χριστιανούς, είναι διαβολικό κατασκευάσμα, για να ξεγελώνται οι άνθρωποι! Και εκτός αυτού, οι Χριστιανοί έτσι υποτιμούν διπλά την φύση, από τη μια «διαβολοποιώντας» την εν σχέσει με τον «ένα Θεό», και υποτιμώντας την ούτως ή άλλως εν σχέσει με το εξωκοσμικό. Είχαμε δηλαδή ...δώδεκα διαβολοθεούς!"

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 61a Αφού δεν υπάρχει κανένας άλλος Θεός, αποτελεί μεγάλη ανοησία να εντοπίζεται σε οποιοδήποτε ειδωλικό ομοίωμα κάποια δύναμη που είναι κυρίαρχη μέσα στον κόσμο. Καμιά άλλη δύναμη, εκτός από τον Θεό, μέσα σε ολόκληρο το σύμπαν (κι ούτε φυσικά το ίδιο το σύμπαν, που είναι φθαρτό, μεταβλητό και έχει αρχή άρα και τέλος) δε μπορεί να απομονωθεί, να ειδωλοποιηθεί και επομένως να λατρευτεί. Το πράγμα, όσο απλό και ίσως παιδαριώδες κι αν φαίνεται στα ειδωλολατρικά κι αγύμναστα φιλοσοφικώς μυαλά, είναι προφανές για τη μεγάλη του σοβαρότητα:

«Αν ο,τιδήποτε από τη φυσική και την ιστορική πραγματικότητα ειδωλοποιηθεί και θεοποιηθεί, τότε αναπτύσσονται οι μεγάλες καταστροφικές δυνάμεις για κυριαρχία, για κατακτήσεις και για απόκτηση απεριόριστης δύναμης. Υπάρχουν έτσι προνομιούχες δυνάμεις, που σπεύδει αμέσως ο κάθε άνθρωπος να τις σφετεριστεί. Ο φοβισμένος και κατατρυχόμενος από άμεσες ανάγκες άνθρωπος μπορεί να ικετεύει τότε τις φυσικές δυνάμεις, ακόμα και κυρίως τις ανθρώπινες, που είναι εξουσιαστικές και κατεστημένες, επιδιώκοντας να εκμαιεύσει τις ευνοϊκές προσφορές αποκρούοντας συνάμα τις επιβλαβείς επιρροές.

Κάθε θεοποίηση και επομένως ειδωλοποίηση μιας οποιασδήποτε κτιστής περιοχής, μέρους (που λ.χ. προσωποποιείται με μια θεότητα) ή ολοκλήρου του σύμπαντος γίνεται κέντρο αγώνων και πολέμων μιας βίαιας κυριαρχικότητας για ατομικιστικό όφελος και για συμφεροντολογική χρήση» (Ν. Α. Ματσούκα, *Δογματική και συμβολική Θεολογία, τ. Α': εισαγωγή στη θεολογική γνωσιολογία*, εκδ. Πουρναρά, σ. 26, 27).

Με αυτή τη λογική οι Χριστιανοί κατηγορούν ως διαβολική την απόδοση θεϊκών τιμών σε ψευδοθεότητες, οι οποίες δήθεν ελέγχουν τμήματα της φύσης και της ανθρώπινης δραστηριότητας. Ο έρωτας, π.χ., δεν είναι, από χριστιανικής άποψης κακό καθεαυτό: το αντίθετο, αφού δημιουργήθηκε από το Θεό. Η θεοποίησή του όμως και συνεπώς η λατρεία του συνιστά μετάθεση του Απολύτου από τον δημιουργό στα δημιουργήματα. Κι αυτό είναι παραλογισμός. Με κανέναν τρόπο δεν υπάρχει ο διαχωρισμός «κακό σύμπαν και ύλη» από τη μια και «καλός Θεός» από την άλλη, τον οποίο φαντάζονται με τα μυαλά που έχουν οι νεοέλληνες πρωτεργάτες του

νεοπαγανισμού. Το σύμπαν, η ύλη κ.λ.π. όπως πλάστηκε αρχικά, είναι καλό, διότι πλάστηκε από τον Θεό. Όμως, το ότι το σύμπαν/ύλη είναι «πολύ καλό» κι όχι «κακό», δεν συνεπάγεται κι ότι ολόκληρο ή τμήμα του είναι και θεός. Η απολυτοποίηση/θεοποίηση είναι το κακό, από Χριστιανικής άποψης.

Οι χριστιανοί, λέει ο Πορφύριος, τους ονομάζουν αγγέλους· εμείς τους ονομάζουμε θεούς, επειδή βρίσκονται κοντά στο Θεό. Όμως γιατί να μαλώνουμε για ένα όνομα (E.R. Doods, *Εθνικοί και Χριστιανοί σε μια εποχή αγωνίας*, εκδ. Αλεξάνδρεια, σ. 185); Εκείνη την εποχή υπήρχε στον παγανιστικό κόσμο η πεποίθηση αρκετών ότι υπάρχουν μεσολαβητές «θεοί», άγγελοι του ανώτερου θεού, που μεσολαβούν μεταξύ αυτού και του κόσμου. Ο Χριστιανός όμως είχαν τη διδασκαλία περί πτώσης κάποιων αγγέλων, επειδή προσπάθησαν να θεοποιήσουν τον εαυτό τους. Κι ενώ τους δεχόντουσαν ως (πεπτωκότες) αγγέλους του Θεού, καταλάβαιναν ότι η προσπάθεια των αγγέλων αυτών να αυτοθεοποιηθούν και να κάνουν τους ανθρώπους να τους θεωρήσουν θεούς είναι ακριβώς η ειδωλολατρία, η απολυτοποίηση κτιστών όντων (αγγέλων που αποστάτησαν· κτιστή είναι και η άυλη πραγματικότητα, πλην Θεού φυσικά), ακριβώς δηλαδή το κύριο γνώρισμα του χριστιανικού Διαβόλου. Γι' αυτό και η θεοποίηση τμημάτων της φύσης και της ανθρώπινης δραστηριότητας (αν οι «θεοί» είναι απλώς προσωποποίηση αυτών) χαρακτηρίζεται ειδωλολατρία, και οι «θεοί» (εάν είναι προσωπικές υπάρξεις) είναι δαίμονες: διότι αφενός απολυτοποιούν τμήματα της Κτίσης, αφετέρου διότι είναι ένα ψέμμα κατά του ενός Θεού.

Δηλαδή, σύμφωνα το Χριστιανισμό, οι δαίμονες εκμεταλλεύονται την φυσιολογική εκτίμηση του ανθρώπου για τη σοφία, για τον έρωτα κ.ο.κ. και προσποιούμενοι ότι είναι οι αίτιοι και οι προστάτες της σοφίας κ.λ.π. (ενώ δεν είναι ούτε οι αίτιοί της ούτε οι προστάτες της) πετυχαίνουν μέσω της θεοποίησης αυτών των πραγμάτων να μεταθέσουν την λατρεία από τον πραγματικό αίτιο της σοφίας, το Θεό, στους εαυτούς τους. Οι Παγανιστές νομίζουν πως, αν δεν θεωρούμε την σοφία ή τον έρωτα θεά και θεό αντίστοιχα, δεν τα εκτιμούμε. Τελείως λανθασμένη αντίληψη, φυσικά, για το τι πιστεύει ο Χριστιανισμός. Δεν είναι καθόλου απαραίτητο να θεοποιείς κάτι, για να το εκτιμάς και να το σέβεσαι. Και μόνο που είναι δημιούργημα του Θεού, κερδίζει το σεβασμό και την εκτίμηση.

Διαμαρτύρονται οι Νεοπαγανιστές, επειδή, σύμφωνα με τη γνώμη τους, ο Χριστιανισμός άδικα κι εξεπίτηδες διαδίδει ότι ο Νεοπαγανισμός είναι μια μορφή Σατανισμού. Ως επιχείρημα, οι Νεοπαγανιστές λένε ότι στον Παγανισμό δεν υπάρχει ούτε Σατανάς ούτε άλλος «θεός του Κακού», οπότε δεν τίθεται θέμα ταύτισης Παγανισμού και Σατανισμού.

Όμως το αληθινό ζητούμενο δεν είναι εάν υπάρχει Σατανάς στην παγανιστική θρησκεία – υπάρχουν όμως κακοί δαίμονες και κακοί μικροί θεοί. Το ζητούμενο είναι να παρατηρήσουμε, εάν οι παγανιστικοί «θεοί» και οι χριστιανικοί δαίμονες έχουν την ίδια συμπεριφορά και ζητούν την ίδια λατρεία. Παρατηρούμε αμέσως ότι:

Ι. Όπως και οι δαίμονες, έτσι και οι «θεοί» είναι α') ατελή όντα, β') μη πανταχού παρόντες (π.χ. ο Δίας απουσιάζει μαζί με τους άλλους θεούς στην Αιθιοπία, απ' όπου θα επιστρέψει στον Όλυμπο έπειτα από δώδεκα μέρες (*Ιλιάδας* A 423-424). Ο Άρης που βρίσκεται στον Όλυμπο δεν γνωρίζει ότι ο γιος του, ο Ασκάλαφος, σκοτώθηκε (*Ιλιάδας* N 521-523).), γ') όχι παντογνώστες.

Οι δαίμονες δεν μπορούν, σύμφωνα με τον Χριστιανισμό, να γνωρίζουν το μέλλον. Αυτό μόνο ο Θεός το γνωρίζει. Μπορούν όμως είτε να πιθανολογήσουν είτε να γνωστοποιήσουν γεγονότα σύγχρονα που λαμβάνουν χώρα σε άλλα σημεία της γης. Τα ίδια πράγματα, περιέργως, μπορούν και οι «θεοί». Αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στους χρησμούς του μαντείου των Δελφών. Η Πυθία ως μέντιουμ του «θεού» Απόλλωνα, μπορούσε να καθοδηγήσει τους Έλληνες εποικιστές στις διάφορες περιοχές της Μεσογείου, διότι αυτό δεν απαιτούσε πρόγνωση του μέλλοντος. Δεν μπορούσε όμως να πει στον στρατιώτη αν θα ζήσει ή όχι και γι' αυτό τού είπε «ήξεις αφίξεις ουκ εν τω πολέμω θνήξεις», ώστε να φανεί ότι γνωρίζει το μέλλον. Εδώ φαίνεται και η εξαπάτηση του ανθρώπου από τους «θεούς» – όπως κι από τους δαίμονες – που ισχυρίζονται ότι γνωρίζουν το μέλλον, ενώ δεν το γνωρίζουν. Φυσικά, δεν πρόκειται περί «σημαινόμενου» αντί «λεγόμενου», δηλαδή ότι ο «θεός» δεν λέγει κάτι ξεκάθαρα, αλλά το εννοεί πλαγίως (το «σημαίνει»), διότι ο

παραπάνω χρησμός δεν σημαίνει απολύτως τίποτε άγνωστο. Σημαίνει «ή θα σκοτωθείς ή θα ζήσεις», δηλαδή δεν συνιστά απάντηση σε κάτι που δεν γνωρίζαμε. Σκοπός της εξαπάτησης είναι να συνεχίσει ο άνθρωπος να πιστεύει ότι ο Απόλλων είναι «θεός» κι όχι άλλου είδους οντότητα, η οποία παρουσιάζει τον εαυτό της ως θεό. Κατ' αντιστοιχία, ο «θεός» Απόλλων δεν θα ήθελε συνεχώς να εξαπατά τους πιστούς του, γιατί γνώριζε πως αν έπραττε έτσι, αυτοί θα έπαυαν να τον λατρεύουν. Γι' αυτό και πότε-πότε εμφανιζόταν ως καλός θεός.

II. Όπως και οι δαίμονες, έτσι και οι «θεοί», εμφανίζουν βίαη, μισάνθρωπη και αιμοχαρή συμπεριφορά, και προκαλούν στους ανθρώπους αντίστοιχες συμπεριφορές. Συγκεκριμένα, η συμπεριφορά των δαιμονισμένων κατά τον εξορκισμό τους σε χριστιανικούς ναούς είναι παραπλήσια με τον μαιναδισμό και παραπλήσια με το παρακάτω γεγονός που αναφέρει ο Πausανία, *Λακωνικά*, 16, 9: «Υπάρχει και μια άλλη μαρτυρία ότι η Ορθία θεά των Λακεδαιμονίων είναι ξόανο που προήλθε από τους βαρβάρους. Ο Αστράβακος και ο Αλώκεπος, γιοι του Ίρβο, γιου του Αμφισθένη, γιου του Αμφικλή, γιου του Άγη, τρελλάθηκαν αμέσως μόλις βρήκαν αυτό το άγαλμα. Όταν οι Λιμνάτες Σπαρτιάτες και οι Κυνοσουερίς και αυτοί από τη Μεσόα και την Πιτάνη προσέροντας θυσία στην Άρτεμη κατέληξαν σε διαμάχες και έφθασαν σε φόνους και πολλοί πέθαναν στο βωμό, ενώ κάποια αρρώστεια σκότωσε τους υπόλοιπους».

Έχουμε αναφέρει αλλού τα αρχαία κείμενα, όπου η Άρτεμη ζητά φόνους και μαστιγώσεις έως θανάτου. Η «θεά» Άρτεμη, που προκαλεί τρέλλα – όπως κι ο Πάνας κι ο Διόνυσος κι η Ήρα – σε αθώους ανθρώπους, που ζητά να ρέει οπωσδήποτε ανθρώπινο αίμα στο βωμό της, όπως άλλοι «θεοί», θα έλεγε κανείς ότι έχει τα χαρακτηριστικά που αποδίδει ο Χριστιανισμός στους δαίμονες. Είναι κι αυτή μισάνθρωπη – πώς δικαιολογούνται αλλιώς όλα αυτά; – και ζητά λατρεία – όπως και άλλοι «θεοί» – που είναι ακριβώς η αντίθετη από αυτήν που θα περίμενε από ένα θεϊκό, δηλαδή καλό όν.

Η «θεά» Κυβέλη ζητά από τους πιστούς της αυτοευνουχισμό, δηλαδή να βλάψουν τον εαυτό τους. Αυτό θα το περίμενε κανείς, περιέργως, και από τους χριστιανικούς δαίμονες, οι οποίοι είναι μισάνθρωποι κι ευχαριστιούνται μόνο με το κακό του ανθρώπου.

Ο «θεός» Βαάλ ζητά από τους λάτρεις του να θυσιάζουν τα μικρά παιδιά τους στη φωτιά. Πράγμα που ταιριάζει απολύτως με την εικόνα του Χριστιανισμού περί μισάνθρωπων και μισόκαλων δαιμόνων, που παριστάνουν τους «θεούς».

Ο Απόλλων ζητά ανθρωποθυσίες όχι για τον εαυτό του, αλλά για χάρη άλλων «θεών»! Δηλαδή, είναι σαν να ζητάν όλοι οι «θεοί» την αφαίρεση της ζωής των ανθρώπων.

Ο Απόλλων, όχι απλώς κοροϊδεύει με σοφιστικά κόλπα «ήξεις αφίξεις» τους αφελείς πείθοντάς τους ότι ξέρει το μέλλον, αλλά και στην περίπτωση που «υποπτεύεται» και έχει πιθανολογήσει την έκβαση των γεγονότων, αρνείται να δώσει συγκεκριμένο χρησμό, ώστε όσο δυνατόν περισσότεροι θνητοί που τον ακούσουν να μπερδεύτούν και να χαθούν, όπως συνέβη με τον χρησμό των «ξύλινων τειχών» κατά την κάθοδο των Περσών στην Αθήνα (Ηρόδοτος, 7, 140-142), τα οποία πολλοί εξέλαβαν ως την Ακρόπολη, όπου οχυρώθηκαν και χάθηκαν μια υπερφυσική καλή οντότητα θα ήταν πιο σαφής, προκειμένου να μη χαθεί κανένας λάτρης της παρερμηνεύοντας τους χρησμούς της, ενώ μια δαιμονική, μισάνθρωπη οντότητα θα άφηνε να χαθούν, ακόμη κι αν ήξερε ότι οι Αθηναίοι θα νικήσουν.

Ο «θεός» Απόλλωνας λέει στον Οιδίποδα να μην επιστρέψει στην πατρίδα του, γιατί θα σκοτώσει τους γονείς του, αλλά δεν του λέει ότι οι Κορίνθιοι γονείς του δεν είναι οι πραγματικοί παρά μόνο τον παραπλανά επίτηδες, κι αυτός δεν ξαναγυρνά στην Κόρινθο πηγαίνει στη Θήβα, στους πραγματικούς γονείς του. Πώς μπορεί αυτό να εξηγηθεί παρά μόνο ότι ο Απόλλων θέλει να υποφέρει ο Οιδίποδας; Ο Απόλλων δεν εξηγεί με σαφήνεια στον Κροίσο, ότι αν εκστρατεύσει κατά των Περσών, θα ηττηθεί. Ως δικαιολογία φέρνει ότι η «Μοίρα» τον εμπόδιζε να σώσει τον Κροίσο κι ότι «ήτανε γραφτό» να πάθει ό,τι έπαθε.. Στη «Μοίρα», βέβαια, δηλαδή στο «ό,τι είναι να γίνει θα γίνει», πιστεύουν μόνο βλάκες. Τίποτε, καμμία «Μοίρα», φυσικά, δεν εμπόδιζε τον Απόλλων να πει στον Κροίσο ότι αν εκστρατεύσει, θα ηττηθεί η δικαιολογία του Απόλλωνα γίνεται πιστευτή

από ανόητους Ειδωολάτρες μόνο. Εάν ο Απόλλων ήταν αγαθός θεός κι έδινε σωστό χρησμό, ο Κροίσος θα σωζόταν. Όχι, λοιπόν, ότι τον εμπόδιζε τον Απόλλωνα κάποια «Μοίρα», αλλά αυτός ήθελε το χαμό του Κροίσου. Γι' αυτό, αντί να υποδείξει με σαφήνεια το αποτέλεσμα, λέει «ένα μεγάλο βασίλειο θα χαθεί» πράγμα προφανές ούτως ή άλλως: ούτως ή άλλως ένα από τα δύο κράτη θα καταστρεφόταν. Δεν αποκάλυψε τίποτε άγνωστο και μελλοντικό, λοιπόν, ο Απόλλων. Απλώς, είτε κορόιδευε τον Κροίσο είτε εργαζόταν για το χαμό του.

Ορισμένοι θα αναρωτηθούν: «αφού λέτε πως οι θεοί είναι δαίμονες, τότε πώς εξηγείτε τις θεομαχίες των μύθων; Αφού η χριστιανική δαιμονολογία δεν αναφέρει «εμφύλιες» διαμάχες μεταξύ δαιμόνων, πώς εξηγούνται οι θεομαχίες;» Οι μύθοι δεν είναι απαραίτητα δαιμονικής έμπνευσης, αλλά προϊόν μεταξύ άλλων και της φαντασίας των ανθρώπων. Για τα απλά ιστορικά ή προϊστορικά γεγονότα ή τα παλιά έθιμα οι σχετικοί μύθοι δεν είναι «προϊόν» δαιμονικής έμπνευσης· ωστόσο, όσα κατακρίνουν οι φιλόσοφοι και οι Πατέρες είναι ασφαλώς τέτοιας έμπνευσης, των «θεών»· διότι ήξεραν οι «θεότητες»/δαίμονες, πως ο αρχαίος άνθρωπος είχε αυτή τη συνήθεια: έπραττε και θεωρούσε σωστό και δίκαιο ό,τι έπρατταν κι οι θεοί του. Συνεπώς, η προσθήκη κερατωμάτων, φόνων, πατροκτονιών, θεομαχιών, ηθικής παρακμής στους μύθους των Αρχαίων, με τη μορφή της «θεϊκής» (διάβαζε σατανικής) έμπνευσης, θα ήταν κάτι πολύ ευχάριστο για τις «θεότητες» αυτές, αφού έτσι θα έπρατταν τα ίδια και οι θνητοί, με λιγότερη ντροπή. Έτσι, βλέπουμε τους «θεούς», εκτός από βίαιοι που είναι στους μύθους,

A') από τη μια να εξαπατούν τους ανθρώπους είτε

1) εμφανιζόμενοι ως δημιουργοί και προστάτες των τεχνών και της σοφίας, είτε

2) δίνοντάς τους ασαφείς χρησμούς,

B') κι από την άλλη να εκδηλώνουν πιο φανερά εν σχέσει με τους ασαφείς χρησμούς το μίσος τους για τους ανθρώπους είτε με το

3) να ζητούν αίμα, αυτοευνουχισμούς και ανθρωποθυσίες, είτε με το

4) να δίνουν εξ επίτηδες ψευδείς χρησμούς.

Σε τι τέλος πάντων διαφέρει ο χριστιανικός Σατανάς και οι δαίμονες από τους «θεούς»;

1) Μήπως κι αυτοί δεν ζητάνε ανθρώπινο αίμα – είτε λίγο και συμβολικό είτε με φόνο – σημάδι μίσους για τον άνθρωπο;

2) Μήπως δεν παραπλανούν – είτε γνωρίζουν είτε όχι το μέλλον – σκόπιμα μέσω των «χρησμών» (αστρολογία, χαρτιά) τους;

3) Μήπως δεν προκαλούν τρέλλα – δαιμονισμό – όπως και οι «θεοί»;

4) Μήπως δεν ζητά ο Σατανάς αναγνώριση «στάτους» θεού, όπως και οι παγανιστικοί «θεοί»;

Μπορεί κάποιοι να μην παραδέχονται την ύπαρξη υπερφυσικών όντων και, φυσικά, δαιμόνων. Άλλο πράγμα είναι αυτό, από εκείνο το οποίο ισχυριζόμαστε σ' αυτό το κεφάλαιο. Η ομοιότητα στη συμπεριφορά των ειδωολατρικών «θεών» και των χριστιανικών «δαιμόνων» είναι ολοφάνερη.

61b ΣΑΤΑΝΙΣΜΟΣ-ΠΑΓΑΝΙΣΜΟΣ

Κοινή είναι, επίσης, η αντίληψη των Σατανιστών και των Ελλήνων Νεοπαγανιστών σχετικά με το αν ο «θεός» είναι απρόσωπος ή προσωπικός. Έχουμε αναφέρει παραπάνω τις αντιλήψεις των «Ελλήνων Εθνικών» περί «απρόσωπων θεών». Η *Σατανική Βίβλος* του A. La Vey γράφει (σ. 40): «Για τον Σατανιστή, ο «Θεός» – με όποιο όνομα κι αν αποκαλείται ή με κανένα – θεωρείται ως ο εξισοροπιστικός παράγων στη Φύση, όχι ως ένα ον που ασχολείται με τον πόνο. Αυτή η πανίσχυρη δύναμη, η οποία διαποτίζει και εξισοροπεί το σύμπαν, είναι πολύ απρόσωπη ώστε να ενδιαφέρεται για την ευτυχία ή τη δυστυχία των ζωντανών πλασμάτων». Όπως ισχύει για τους «Ελληνες Εθνικούς», έτσι και για την «Εκκλησία του Σατανά», ο «θεός» δεν είναι πρόσωπο αλλά

απρόσωπη δύναμη. Σύμπτωση; Ίσως.

Επίσης, η αποδοχή της μαγείας από το Νεοσατανισμό και της θεουργίας από τους Πολυθεϊστές. Ειδικότερα, και ο Σατανισμός και ο Πολυθεϊσμός προσπαθούν να αποενοχοποιήσουν/εξορθολογικοποιήσουν τη χρήση της μαγείας/της θεουργίας, αρνούμενοι ότι πρόκειται για «υπερφυσικό φαινόμενο». Την ίδια στιγμή, για να πείσουν περί της «ορθολογικότητας» της μαγείας/θεουργίας τους, ισχυρίζονται και οι δύο τα ίδια πράγματα: οι μεν Σατανιστές, πως η σατανική μαγεία βασίζεται σε «άγνωστα [σημ.: ώς τώρα, εννοούν] επιστημονικά πορίσματα» και δεν είναι «τίποτε άλλο παρά εφαρμοσμένη ψυχολογία και επιστημονικά δεδομένα» και «αλλαγή καταστάσεων ή γεγονότων εν συμφωνία με τη θέληση κάποιου, τα οποία χρησιμοποιώντας συνηθισμένες μεθόδους, δεν θα άλλαζαν» (*Σατανική Βίβλος*, σ. 110)· οι δε υπερασπιστές της ειδωλολατρικής-πολυθεϊστικής θεουργίας (όπως είδαμε στο κεφάλαιο περί πολυθεϊστικού ανορθολογισμού) ότι η θεουργία βασίζεται σε φυσικούς νόμους, στη θεωρία του αρχέτυπου/καθρέφτη κ.λπ. Φυσικά, αυτά είναι γελοία παραμύθια πλασμένα από σοφιστές, διότι τέτοιοι φυσικοί νόμοι ουδέποτε ανακαλύφθηκαν και ουδέποτε αποδείχτηκαν. Αυτό που μας ενδιαφέρει εδώ, είναι ότι ο Σατανισμός και οι Έλληνες Νεοπαγανιστές (και οι δυο αυτοαποκαλούνται «ορθολογιστές») χρησιμοποιούν τα ίδια ανορθολογικά επιχειρήματα, για να δικαιολογήσουν τη χρήση υπερφυσικής μαγείας και θεουργίας. Σύμπτωση; Ίσως. Βέβαια, το «περιοδικό πρωτοποριακής έρευνας» *Δαυλός*, έχει στο εξώφυλλο του τεύχους 62 τη φράση «Μαντική: η πανάρχαια **επιστήμη** των προβλέψεων». Ωστε επιστήμη η μαντική. Γιατί όχι και η μαγεία;

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του συγχρόνου Σατανισμού είναι η αντίληψη πως δεν υπάρχει Καλό και Κακό. Βλέπουμε πως οι «θεοί» είναι κυριολεκτικώς «πέρα από το καλό και το κακό», δεν δρουν βάσει αυτών. Γι' αυτό είναι ανήθικοι, φονιάδες, πόρνες, μοιχοί, παιδεραστές, κοινοί εγκληματίες. Βασικό αξίωμα του Σατανισμού είναι το «κάνε ό,τι θέλεις» και η απουσία διάκρισης μεταξύ Καλού-Κακού. Με άλλα λόγια, δεν υπάρχουν νόμοι, δεν υπάρχει δίκαιο ή άδικο, καλό ή κακό. Καλό είναι ό,τι θέλει ο καθένας για τον εαυτό του. Τα πάντα επιτρέπονται, όχι απλώς στην πράξη, όπως τώρα, αλλά δικαιολογούνται και στη θεωρία. Όμως, όλα αυτά έρχονται σε πλήρη αντίθεση με το εκλεκτότερο τμήμα της Αρχαιότητας, τους φιλοσόφους, οι οποίοι σαφέστατα κάνουν διάκριση μεταξύ καλού και κακού, αρετής, η οποία επαινείται και κακίας, η οποία στηλιτεύεται, αγαθού και μη αγαθού.

Στον αντίποδα των φιλοσόφων, οι Νεοπαγανιστές, γράφουν:

«Ο πολυθεϊσμός απελευθερώνει τον άνθρωπο απ' οποιοδήποτε ηθικό νόμο» (περιοδικό *Ένα*, 5/5/124).

«Η προσπάθειά μας είναι να ξεφύγουν για πάντα [οι Έλληνες] από την διπολικότητα των εννοιών «Καλό» και «Κακό».» (*Διυπετές*, 6/94, 9-30).

«Καταρρίψτε τα ταμπού του παρελθόντος, ζήστε ελεύθερη ζωή, με σεξ, βία και μαγεία» (περ. *Διάλογος* τ. Ιαν-Μάρ. 1999, σ. 11).

Δηλαδή, οι «θεοί» δεν θέλουν αυτό που αναζητήσαν οι φιλόσοφοι. Δεν τους ενδιαφέρει το καλό και το κακό. Θέλουν να μην έχουμε κανέναν ηθικό φραγμό ή νόμο. Κι ακριβώς η αδιαφορία προς το Καλό και το Κακό συνιστά Κακό. Μόνο δαιμονικοί «θεοί», ζητούν να αδιαφορεί ο άνθρωπος για τη διάκριση Καλού-Κακού, ώστε να πράττει το κακό με ευχαρίστηση και δίχως τύψεις. Οι «θεοί» θέλουν οι πολυθεϊστές Έλληνες που ξέφυγαν από τη διπολικότητα «Καλού» και «Κακού», να κάνουν το κακό χωρίς να το θεωρούν κακό. Αφού δεν υπάρχει ηθικός νόμος, καλό και κακό, όλα αυτά δεν είναι καθόλου παράνομα. Είναι επιβαλλόμενα, διότι όπως λεν άλλοι Νεοπαγανιστές «οι θεοί μας είναι οι παιδαγωγοί μας». Μα, ακριβώς αυτά δεν ζητάει κι ο Σατανάς των Χριστιανών; Σε τι τέλος πάντων διαφέρει αυτό από τον Σατανισμό;

Δεν πρόκειται, λοιπόν, για συκοφαντία των Χριστιανών ότι οι Ειδωλολάτρες λατρεύουν κατ' ουσίαν δαίμονες και τον Σατανά, αφού δεν υπάρχει Σατανάς στο ειδωλολατρικό Πάνθεο. Δεν είναι ζήτημα ύπαρξης ή ανυπαρξίας του ονόματος «Σατανάς» στο ειδωλολατρικό Πάνθεο. Είναι

ζήτημα ομοιότητας στις απαιτήσεις, στην συμπεριφορά και στα δόγματα ύπαρξης των θεών. Ό,τι ζητά ο Σατανάς κι ο Σατανισμός, τα ίδια ζητούν και πράττουν οι ειδωλολατρικοί θεοί. Μόνο κατ' όνομα υπάρχει διαφορά.

Να συμπληρώσουμε, ότι η παγανιστική θεωρία περί καλών «θεών», που έδωσαν στους ανθρώπους την επιστήμη, τις τέχνες κ.ο.κ. κρίνεται αβάσιμη, βάσει των παραπάνω. Όχι μόνο, διότι οντότητες μοχθηρές δεν μπορεί να έχουν δώσει κάτι καλό στους ανθρώπους, αλλά διότι οι «θεοί» δεν έπλασαν τον άνθρωπο (το τελευταίο γένος του Ησίοδου δεν το έπλασε κανείς). Κι αφού δεν τον έπλασαν, δεν έχουν καμμία σχέση με την πρόδο του.

Οι Νεοπαγανιστές θα ανακαλύψουν πως κι αυτοί έχουν έναν «άγνωστο θεό». Άλλωστε κι αυτοί, αιώνιως φάσκουν κι αντιφάσκουν, από τη μια θεωρώντας τους «θεούς» τους καλούς, δίκαιους, σοφούς, «παιδαγωγούς» τους κ.λπ., ενώ από την άλλη δικαιολογούν αυτές τις σατανικές πράξεις τους και ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει Καλό και Κακό. Δηλαδή, από τη μια μιλούν για τους θεούς-προσωποποιήσεις του Καλού ενώ από την άλλη υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχει καλό και κακό.

<http://www.arhaioplixia.org/arhaioplixia12.html#59>

ΨΑΛΜΟΙ 95, 5

«ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἔθνῶν δαιμόνια, ὁ δὲ Κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν».

